

ÉLETTÜNK

XLVIII. évf. 10. szám (48. Jg. Nr. 10.)

Az európai magyar katolikusok lapja

2016. október

A MISSZIÓ AZ IRGALMASSÁG NAGY MŰVE

Ferenc pápa pünkösd vasárnapján, a Regina coeli elimádkozásakor jelentette be, hogy ezen a napon tette közzé az ideai missziós világnapra, október 23-ra írt üzenetét.

Az irgalmasság rendkívüli jubileuma, amelyet az Egyház ebben az évben tart, sajátos fényt vet a 2016-os missziós világnapra is: arra buzdít, hogy az „ad gentes” missziót mind spirituális, mind anyagi szempontból az irgalmasság hatalmas művének tekintsük. Ezen a missziós világnapon mindnyájan arra kaptunk meghívást, hogy mint missziós tanítványok „lépjünk ki”, állítsuk tehetségünket, kreativitásunkat, bölcsességünket és tapasztalatunkat az Evangélium hirdetésének szolgálatába, vigyük el Isten gyöngédségének és együttérzésének üzenetét az egész emberi családnak.

Az Egyház, missziós küldetése erejében gondjába veszi mindazokat, akik nem ismerik az Evangéliumot, mert azt kívánja, hogy mindenki üdvözüljön és megtapasztalja az Úr szeretetét. Küldetése, hogy hirdesse „Isten irgalmasságát, az Evangélium dobogó szívét” (Az irgalmasság arca k. bulla, Misericordiae Vultus, 12), hogy a Föld minden részén eljusson minden nőhöz, férfihöz, idős és fiatal személyhez, gyermekhez. (...)

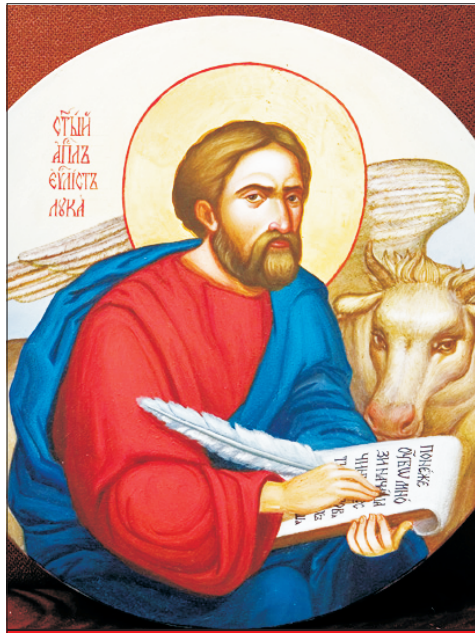
Számos helyen az evangelizálás az oktatásban veszi kezdetét, amelyre a missziós mű elkötelezetten fordít időt, mint az evangéliumi irgalmas szőlőműves (vö. Lk 13,7-9; Jn 15,1). Türelmesen várja a gyümölcsöket évekig tartó lassú képzés után. Az Egyházat „anyának” lehet nevezni azok számára is, akik egy napon eljutnak a Krisztusba vetett hitre.

„Azt kívánom, hogy Isten szent népe gyakorolja az irgalmasság anyai szolgálatát, amely olyan nagy mértékben segít, hogy azok a népek, amelyek még nem ismerik az Urat, találkozzanak vele és szeressék Őt” – írja üzenetében Ferenc pápa. (...)

Minden népnek és kultúrának joga van ahhoz, hogy megkapja az üdvösség üzenetét, amely Isten ajándéka mindenki számára. Ez annál inkább szükséges, ha figyelembe vesszük, hogy ma mennyi igazságtalanság, háború, humanitárius válság vár megoldásra. A misszionáriusok tapasztalatból tudják, hogy a megbocsátás és az irgalmasság Evangéliuma örömet, kiengesztelődést, igazságosságot és békét hozhat el. Az Evangélium küldetése: „Menjetez tehát, tegyétek tanítványommá mind a népeket! Kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevére, és tanítsátok meg őket mindannak a megtartására, amit parancsoltam nektek” (Mt 28,19-20), nem merült ki, sőt mindnyájunkat kötelez, hogy a jelen kihívásaival szemben megújulva ismét „kilépjünk”. (...)

Éppen idén van a missziós világnap 90. évfordulója. A világnapot a Hitterjesztési Pápai Mű kezdeményezésére XI. Piusz pápa hagyta jóvá 1926-ban. Időszerű tehát, hogy a pápa emlékeztet elődei bölcs útmutatásaira.

(Folytatás a 2. oldalon)

Szent Lukács evangélista
Ünnepe: október 18.

Szent Lukácstól két terjedelmes szentírási könyv, egy Evangélium és az Apostolok Cselekedetei birtokában vagyunk, ennek ellenére jóformán semmit nem tudunk meg közvetlenül az íróról. Igazi evangélista, aki nem önmagáról, hanem a világ Üdvözítőjéről akar beszélni, hogy minden istenszerető lélek megtudhassa, mennyire igaz mindaz, amire az Egyház tanította. (...)

Az Apostolok Cselekedeteiben olyan részletekkel találkozunk, amelyek megerősítik a hagyományt, hogy Lukács Antiochiában nőtt fel, és orvosként is ott működött. (...) A pogány ifjú, Lukács Barnabás és Pál tanítványaként ismerkedhetett meg az Evangéliummal, majd a foglalkozásából, orvos mivoltából adódó pontosság- és hitelességigénytelől hajtva, a Szentlélektől vezérelve útra kelt, hogy utánajárjon mindannak, amit Krisztusról hallott. Meg is tette, és találkozhatott még a Szűzanyával, továbbá az egykori tanítványokkal, gyógyult betegekkel, vakokkal. A gyűjtött anyagból és az ősegyház ígértetését megismerve összeállította az evangéliumot.

A pogány Lukácsra is (mint Mátéra) nagy hatással van az a felismerés, hogy a próféták jóvendőlései szerint Sionból jön a törvény, és Jeruzsálemből sugárik szét az egész világra az üdvösség. Simeon hálaírájában felcsendül az egyetemesség gondolata – ezt az imát csak Lukács írta le az evangélisták közül: „Ez a Gyermeke világosság a pogányok megvilágosítására és dicsőség a te népednek, Izraelnek!” (2,32) – és az apostolok küldetésében válik teljessé, mert ők valóban az egész világra elvitték az Evangéliumot. (...)

Azt már Szent Pál leveleiből tudjuk, hogy fogságában ott van az apostol mellett, közvetlenül a vértanúsága előtt is: „Démász elhagyott a világ kedvéért és Tesszalonikába ment, Kreszensz Galáciába, Titusz meg Dalmáciába. Csak Lukács van velem” – írja Szent Pál Timóteusnak (2Tim 4,11).

A hagyomány úgy tudja, hogy Szent Pál vértanúsága után Achájában, Dél-Görögországban működött püspökként, majd valószínűleg Patara városában ő is vértanú lett. Maradványait 357-ben vitték Konstantinápolyba. (...)

(Szentek élete)

KERESZTÉNYEK ÉS MAGYAROK VOLTUNK

Írta: Pataky Vidor

Hírreves olasz író társalog egy kicsi lánnyal. Sok minderről szó esik, majd az író felteszi a különös kérdést: Nálatok, otthon ki az úr? A kislány meglepődik, majd rövid gondolkodás után kivágja magát: Nálunk nincs úr, mert mi mindnyáján szeretjük egymást!

Ahol a szívekben szeretet él, ott nincs szükség a jogra. Valódi család- és hazaszeretet légkörében nem az a hangsúlyos, hogy én mit kapok a családomtól, hazámtól. Így tegyük fel inkább a kérdést: mit adok én? Jézus Krisztus a világmindenség Ura, mégis tudta szeretni a szegényes, elnyomott kis országot: Izraelt. Pedig szerethette volna a kultúrát, elegáns Görögországot, a hatalmas Rómát, a titokzatos Egyiptomot! Soha nem látított, még az adó ellen sem. A törvényeket megtartotta. Názáretbe vissza-viszszatért, pedig ez a városka elutasította őt, s gyanakodva figyelte lépteit, szavait. Jeruzsálem kivégezte, Ő meg előre látván a főváros hatalmas pusztulását, megkönnyezte azt. Jézus nyomán Egyházunk sem akarja elszagatni földi hazánkba való belegyökerezésünket, mint ahogyan ezt újabb ideológiai igyekezetek gonoszul megtenni. Család- és hazaszeretetünket mindenáron – a még keresztényekből s magyarokból – igyekeznek mindenestől kiirtani. Ne engedjük, szülők, nevelők!

Jézus mondja: Nem uralkodni jöttem, hanem szolgálni. A miniszter – latin szó – jelentéstartalma nem úr, hanem szolgál.

A nemzet szolgálja. Történelmünk igazi nagyjai a hit- és a népszolgálat becsületes honfiai voltak. Felmagaslik előttünk Mindszenty bíboros alakja. Amikor külföldön jártunk, s intelligens emberekkel találkoztunk, megtudva, hogy magyarok vagyunk, a második mondatuk ez volt: Kardinal Mindszenty! Neves írónk nyilatkozta: a mi népünket az utóbbi időkben félrevezette először a fasizmus, aztán a szocializmus, most meg a fogyasztói idiotizmus. Európa utoljára 1956-ban nézett csodálattal reánk. Igaz, ezzel nem sokra mentünk, mert nem jöttek segíteni, csak kuksoltak védősáncuk mögött. Hová lett az akkori kereszténységünk? Hol van a magyarságtudatunk? Nemzeti ünnepünkön: október 23-án Mindszenty bíborosra, szabadságharcos mártírjainkra, hős hazafiainkra emlékezzünk tisztelettel.

Kérjük Istent és a Magyarok Nagyaszonnyát, hogy népünk ismét fedezze fel, tanulja meg és teljesítse Pósa Lajos versét: „Magyar vagyok, magyar, Magyarok szülem. / Magyar nótát dalolt a dajka felettem. / Magyarul tanított imádkozni anyám. / És szeretni téged, gyönyörű szép hazám!” □

SZENT ISTVÁN KIRÁLY ÜNNEPE LONDONBAN

Angliában élő és dolgozó magyarok szeptember 4-én összegyűltek a brentfordi Szent János Evangélista római katolikus templomban, megünnepelni Szent István király ünnepét. A szentmisét Cserháti Ferenc, a külföldi magyar katolikusok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök mutatta be.

Az ünnepi szentmisén részt vett Szalay-Bobrovicz Kristóf nagykövet, Pátkai Róbert nyugalmazott evangélikus püspök, Salánki István református lelkész, magyar cserkészek, valamint a különböző magyar civil szervezetek és egyesületek vezetői.

Cserháti Ferenc püspök a prédikációjában a következő szavakkal buzdította a magyar testvéreket Szent István örökségének megőrzésére: „Szent István király ma Londonban gyűjtött össze minket, ebben a szép templomban, hogy újra elmondhassa intelmeit, és hirdesse a bölcsesség, az igazság, a szeretet és a béke királyának útját, azokat a szép értékeket, amelyek mindig naggyá tették az embert, naggyá tették népünket és a jövőben is naggyá teszik nemzetünket, bárhol is élünk a világban. Szívvel kívánom, hogy továbbra is legyünk hűségesek a Jóistenhez, Egyházunkhoz, Szent István király keresztény és magyar örökségéhez: úgy éljünk, hogy büszke legyen ránk Anglia, amely befogadott és otthont adott, és legyen büszke ránk Magyarországra, a mi édes hazánk, ahonnan elszármaztunk, és ahová gyökereink visszahúznak. Szent Ist-

Cserháti Ferenc püspök és a díjazottak

ván királyunk és a többi magyar szent életpéldájából merítsünk erőt és bátortást; ápoljuk őseink szent örökségét, keresztény hitünket és magyarságunkat, és akkor biztosan hazatalálunk mindannyiunk közös hazájába, az Isten országába.”

A szentmise után Cserháti Ferenc püspök megáldotta az új kenyeret, utána pedig átadta a Szent István-díjakat. Az ideai díjazottak: Liscsey Ferenc, Horváth Ádám és Bozóki Mihály. Ezután a Szent István Házban, a Mindszenty Teremben folytatódott a közös ünneplés, egy finom magyaros ebéddel.

Csicsó János angliai főlelkész

HITÜNK KÉRDÉSEI

Pogány és zsidó könyvhamisítás

A keresztény könyvhamisítás mellett voltak zsidó és pogány hamisítások is. A pogány irodalmi manipulációk a keresztény pszeudoepiráfia kialakulásával párhuzamosan folytak. A zsidó könyvhamisítás előzménye, bizonyos szempontból mintája a keresztény apokrifoknak.

Az ószövetségi korban tartalmi szempontok szerint bizonyos írásműveket olyan nevekhez kapcsolnak, melyekhez illettek. Az olyan írásokat, melyek a törvényt, a sínai kinyilatkoztatással voltak kapcsolatban, Mózes neve alatt hagyományozták. A zoltárokat Dávidnak tulajdonították, a bölcsességi könyveket Salamonnak. Az apokaliptikusok Dánielt, Hénot, Barukot, Mózes, Izajást, Ábrahámot, Jákobot, Nóét, Jákob fiait szólaltatták meg műveikben. (...) A szerzőség nem ugyanazt jelentette az ókorban, mint ma, és főleg nem a zsidóság körében. A szerző feltüntetése annyit jelentett: a múlt valamely nagy nevével tekintélyt, súlyt adni valamilyen tanításnak. A zsidó könyvhamisítást nem lehet minden további nélkül irodalmi hamisításnak tekinteni. Sok írás egyszerűen azért vált pszeudoepigráfiává, mert névtelenül örökölték, míg végül besorolták valakinek a művei közé. A szerzőket nem is irodalmi, hanem vallási célok vezették.

Másként merül fel a kérdés a görög-római világban. Már a Kr. e. VI. században Orfeusz neve alatt adták közre az olyan műveket, melyeket Homérosznál is ősbeknek akartak feltüntetni. Homérosz neve az epikusokat csábította. A mesék Eposzus neve alatt jelentek meg. Különösen sok filozófiai írást hamisítottak Platón és Arisztotelész neve alatt. A két nagy bölcselő írásait azért lehetett könnyen hamisítani, mert igen tekintélyes volt irodalmi hagyatékuk, feltűnés nélkül meg lehetett toldani műveik számát még néhányal. Az iskolákban gyakorolták a levélírást, minden iskolázott egyén tisztában volt a levélstílussal. Lehetséges, hogy a levéltudomány területén sok ilyen jobban sikerült iskolai stílusgyakorlat írója szándéka ellenére vált hamisítvánnyá, mert bekerült valakinek a levélgyűjteményébe.

A rómaiaknál elsősorban a politikai beszédeket, vitairatokat hamisították. Számos hamisítvány készült a rétorikákban. A görög világban az irodalmi hamisítás szinte szakmává fejlődött, és magas szintű technikai felkészültséget igényelt. (...)

A közönség a hamisítványokat elfogadta. A hamisítóknak nem kellett túl magas akadályokat legyőzni. A kor emberére hajlamos volt átiratok elfogadására.

(...) Általános volt az érdektelenség a szerzőség kérdésében, míg a tartalom messzemenően fontos volt. A késő ókori mentalitást jól illusztrálja, hogy a kiváló kritikai érzékű Porphüriosz Püthagorasz 280 művéről tudott, holott Püthagorasz közismerten nem írt semmit.

A szellemi tulajdon eszméje, és a fejlődő irodalomkritika nem tudta kiirtani a hamisítást. A hamisítás a keresztényeket nem irodalmi szempontból érintette, hanem tartalmi szempontból. Nem szabad azt gondolni, hogy az Egyházban ismeretlen volt az irodalomkritika. A hamisítást azonban csak akkor fedték fel, ha egy mű tartalmi szempontból bizonyult ártalmasnak. (...) Keresztény szerzők véleményét is idézhetjük: „a mester művének tekinthető az, amit tanítványai adtak közre”. Azt kell az írónak tekinteni, aki alkalmat adott az írásra. Origenész tudta, a Zsidókhoz írt levelet nem lehet a stílus szempontjából Szent Pál művének tekinteni, de a szellemi tartalmat mégis az apostolra vezette vissza. A II. században hamisításon kaptak egy presbitert, aki azzal védte magát, hogy az apostol iránti szeretetből tette.

Arisztotelész magyarázói igen élesen vetették fel a hamisítás kérdését. A hiteles művek elmélyült tanulmányozása, rendszerezése a nagy könyvtárakban nehezítette a hamisítók tevékenységét.

A keresztényeknél a szentírási kánon megszilárdulása hatott fejlesztően a kritikai szemlélet kialakulására. A keresztények egy-egy könyv kánoni voltának elbírálásakor kettős kritériumot alkalmaztak. Egyrészt a kánonba felvehető könyveknek a lehető legkorábbi időből kellett származniuk, másrészt felvehetőek voltak a kánonba az apostolinak számított könyvek, melyek megfeleltek az ortodoxia kritériumainak. A kanonizálás után már minden más evangélium, apostolok cselekedetei, apostoli levél vitatottá vált.

Az ókor tehát sem vak, sem türelmetlen nem volt a hamisításokkal szemben. Ha a hamisítást felfedezték, elvetették. Az esetek többségében azonban, ha más kritérium nem állt rendelkezésre, a tartalom alapján legitimálták a hamis könyveket. A kárt okozó csalást Platón elítélte, de megértő volt a hasznos hazugsággal. Megengedte, ha pl. jó barát megvédését szolgálta, ha az által a rossz elke-

rülhető volt. Platón felfogása vonzónak tűnt a keresztények előtt is, mert a megengedhető csalást össze lehetett kapcsolni a gyógyítás fogalmával. Platón óvatosan kezelte a kérdést. Istennel kapcsolatban kizárta bármiféle csalás lehetőségét. A platóni gondolatokat zsidó Philón filozófus is magáévá tette. Általános vélemény volt: az embernek ki kell mondania azt, amit gondol. Legfőbb gyógyító céllal hallgathatja el, mint az orvos, aki beteggel nem közli súlyos állapotát, nehogy rontsa helyzetét. „Nem azok a családok, akik az üdvrend érdekében engednek, hanem azok, akik döntő kérdésekben félrevezetnek” írta Alexandriai Kelemen. Valakit előnyére megcsalni megengedett. (...)

Szent Ágoston volt az, aki elvi szempontból megengedhetetlennek tartott bármiféle csalást. Nincs jámbor hazugság, mert vagy nem hazugság, vagy nem jámbor. Az ókori közfelfogás is csak az önzetlen csalást legitimálta. A keresztényeknél alapvető szabály volt: az ortodoxia mindig jogos, az eretnesség soha. Ha eretnekséget takart a hamis szerzőmegjelölés, azt minden további nélkül elítélték. Ha azonban egy álnéven megjelent írat hasznosnak bizonyult, összhangban volt a normatív tradícióval, a szerzőség kérdése nem volt érdekes.

A keresztényeknél figyelembe kell venni az egyes egyházak helyi hagyományát és az egyéni tekintélyeket. A keresztények verbális és kultikus közösségekben éltek. Minden tanítás eredetét a kinyilatkoztatásban jelölték meg, és a hagyományozott hittartalom kinyilatkoztatás-jellegétől soha nem tekintették el. (...)

Miután az apostolok meghaltak, érezhetővé vált hiányuk az Egyház életében, jelentkezett a sürgető feladat: az apostoli hagyományt fenn kell tartani. A keresztény pszeudoepigráfia, ortodox íráskor esetében, ezt a célt szolgálta. (...) A kereszténység egy-egy írás apostoliságát nem attól tette függővé, hogy valóban az az apostol írta-e, akinek a neve alatt fennmaradt. Az íráskor hitelessége a kánonosság értelmében nem volt azonos a szerzői hitelességgel. Szent Jeromos világosan megfogalmazta az elvet: nem azon múlik, kitől ered egy írás, amíg az egyházas szerzőtől való, s az Egyházban naponta felolvassák. Alexandriai Nagy Dionüsziosz a III. században sokat foglalkozott a Jelenések könyvével. Stilisztikai okok miatt tagadta, hogy szerzője János apostol volna, de ettől függetlenül elfogadta és értékelte a könyvet. Az apostoliság ugyanis tartalmi, s nem irodalmi, szerzőségi kritérium volt.

Gaál Jenő SVD

A MISSZIÓ...

(Folytatás az 1. oldalról)

Elrendelték, hogy ehhez a Pápai Műhöz juttassák el mindazokat az adományokat, amelyeket a világ minden részén az egyházmegyék, plébániák, vallási közösségek, egyházi társulatok és mozgalmak összegyűjtenek, hogy segítsék a szükségben szenvedő keresztény közösségeket és támogassák az Evangélium hirdetését a világ végső határáig. Ma sem vonjuk ki magunkat a missziós egyházi szeretetközösségek e gesztusa alól. Ne zárjuk be szívünket saját aggodalmainkba, hanem tárjuk szélesre azt, befogadva az egész emberiség látókörét.

Szűz Mária, a megváltott emberiség magasztos ikonja, az Egyház missziós példaképe, tanítsa meg minden férfinak, nőnek és családnak, hogy őrizzék meg mindenütt a Feltámadt Úr élő és titokzatos jelenlétét, aki megújítja, és örömteli irgalmassággal tölti el a személyek, kultúrák és népek közötti kapcsolatokat.

(Vatikáni Rádió)

AZ ISTENI IRGALMASSÁG NAGYLELKŰ SZÉTOSZTÓJA

Ferenc pápa szentté avatta Kalkuttai Teréz anyát

Szeptember negyedikén a Szent Péter tér ismét tanúja lehetett egy olyan nagyszabású eseménynek, melyhez fogható Pio atya és II. János Pál pápa szenttéavatása volt. Az egész világ jelen volt a küldöttei és zarándokai révén a teret zsúfolásig megtöltő több száz ezres tömegben, melyben piros zászlókkal kitüntetett helyet foglaltak el Albániai hívei. Teréz anyja, világi nevén Gonxha Agnes Boiaxhiu 1910. augusztus 26-án született az albániai Szkopjében. Érthető az albánok lelkesedése, hiszen az ő nemzetük lánya az 1979-ben elnyert Nobel-díj és a mostani szenttéavatás révén valóban a világ egyik legnagyobb lelki tekintélye lett és apostoli művei olyan országok előtt is megnyíltak, melyek baloldali, ateista, sőt kifejezetten keresztényellenes magatartást képviseltek.

Teréz anyja egész létezésével az isteni irgalmasság nagylelkű szétosztója volt, aki mindenkinek a szolgálatára állt az emberi élet befogadása és megvédelmezése által. Elkötelezte magát az élet védelmére, szüntelenül hirdetve, hogy „aki még nem született meg, az a leggyengébb, a legkisebb, a legkiszolgáltatottabb”. Odahajolt a kimerült, az út szélén meghalni hagyott emberek fölé, elismerve méltóságukat, amelyet Isten adott nekik; felemelte hangját a világ hatalmasai előtt, hogy ismerjék be vétkességüket az általuk teremtett szegénység bűneivel szemben. Számára az irgalmasság az a „só” volt, amely megízestette minden tételt, és az a „fény”, amely beragyogta mindazok sötétségét, akiknek már könnyük sem maradt, hogy megsirassák szegénységüket és szenvedésüket.

(VR)

IMASZÁNDÉKOK

Októberre

Egyetemes szándék: Hogy az újságírókat munkájuk végzése során az igazság iránti tisztelet és erős etikai érzék vezesse.

A tömegközlelési média szerepe az utóbbi években annyira megnövekedett, hogy napjainkban ezek lettek a legfőbb eszközök, amelyek által a világ tudomást szerez napjaink történelmi eseményeiről. Ezért különösen meg szeretném köszönni önöknek, hogy kiváló szaktudással és fáradtságos munkával a világ elé tárták az elmúlt hetekben történeteket. Önök a Rómában történt eseményekről számoltak be e napokban, amikor nemcsak a katolikusok, hanem az egész világ figyelme Rómára és benne különösen a Szent Péter sírja körül lezajlott eseményekre irányult. Az elmúlt napokban önöknek az apostoli Szentszékre, a Katolikus Egyházra, annak szertartásaira, hagyományaira és hitére, főképpen pedig a római pápára és az ő egyházi szolgálatára kellett figyelmüket fordítaniuk.

Különösen hálás vagyok önöknek, hogy az egyháztörténelemnek ezen eseményeiről a helyes látásmóddal, vagyis a hit szemszögéből számoltak be. A történelmi események szinte mindig gondos magyarázatra szorulnak, és e magyarázatoknál, bizonyos esetekben, a hit szempontjait is figyelembe kell venni. Az egyházi események nem komplikáltabbak a politikai vagy gazdasági eseményeknél. Van azonban egy alapvető tulajdonságuk: vagyis olyan mintát követnek, mely nem felel meg a szokásos „világi” események mintáinak, és ezért nem könnyű azokat a széles nyilvánossággal helyesen megérteni. Kétségtelenül igaz, hogy az Egyház emberi, történelmi intézmény, és magán viseli a történelmi intézmények minden tulajdonságát. De az Egyház, lényegéből kifolyólag, nem politikai, hanem lelki természetű valóság. Vagyis az Egyház Isten népe, Isten szent népe, mely a Jézus Krisztussal történő találkozás jelleme. Csak ilyen szemszögben nézve lehet megfelelően beszámolni az Egyház életéről és tevékenységéről.

Krisztus az Egyház legfőbb pásztorja. Pásztori tevékenységét azonban szabad akarattal rendelkező emberekön keresztül valósítja meg. Ezek közül az emberek közül választanak valakit Krisztus helytartójának és Szent Péter utódjának. Az Egyház központja azonban változatlanul Krisztus, és nem pedig Szent Péter utódja. Krisztus nélkül sem Szent Péternek, sem az Egyháznak nem lenne semmi értelme. Amint XVI. Benedek pápa gyakran mondta, Krisztus jelen van az Egyházban és vezet az. Minden egyházi eseményben a fő cselekvő, végső soron, a Szentlélek. A Szentlélek indította XVI. Benedek pápát arra, hogy az Egyház javának érdekében benyújtsa lemondását, és a Szentlélek vezette a bíborosokat, amikor imádságos lelkülettel új pápát választottak.

Kedves barátaim! Nagyon fontos, hogy ily módon szemléljük az eseményeket, és ilyen hermeneutikával értelmezzük az e napokban Rómában történeteket.

Köszönöm fárastó munkájukat, és arra kérem önöket, hogy igyekezzenek minél teljesebben megérteni az Egyház természetét és az Egyház vándorlását a világban, valamint az Egyházat vezető lelki célokat. Így lehet a leghitelesebben megérteni az Egyházat. Legyenek meggyőződve, hogy az Egyház nagyra értékeli az önök fontos munkáját. E munka végzéséhez szükséges, hogy különösen arra irányuljon figyelmük, ami igaz, jó és szép. Ez a cél közös az újságírók számára és az Egyház számára is. Hiszen az Egyháznak az a létértelme, hogy az emberiséggel megismertesse azt a Valakit, aki maga az Igazság, a Jóság és a Szépség.

(Folytatás a 4. oldalán)

A KERESZTÉNYEKNEK MINDIG VAN JÖVŐJÜK (2.)

Április–májusban lelkipásztori látogatást tett Észak-Amerikában a magyar katolikus plébániaközösségeknél Cserháti Ferenc, a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök, akit tapasztalatairól kérdeztünk.

– Mennyire élők a katolikus közösségek Észak-Amerikában, mennyire hatja át őket Krisztus lelkisége?

– Az egyházi közösségekben nagy hangsúlyt fektetünk a Szent István-i örökség ápolására: a keresztény szellemiség és a magyar kultúra ápolására. Ez megmutatkozik külföldi magyar templomaink elnevezésében is; államalapító királyunk mellett a külföldi magyarok Szent Lászlóról, Árpád-házi Szent

„Van ok a bizakodásra” (Fotó: Merényi Zita)

Erzsébetről, Szent Margitról, Szent Imréről, Nagyboldogasszonyról neveztek el templomaikat. Nálunk, a külföldi magyar egyházközségekben a magyarság és a kereszténység együtt jár, szorosán összekapcsolódik. Mindazok, akik megtalálják az utat a külföldi magyar egyházközségekhez, hangsúlyozottan, elkötelezett módon működnek közre a magyar kulturális örökség ápolásában is. Nem tudom, hogy itthoni híveink közül hányan vállalnák az olykor 50-100 kilométeres autótúrákat csak azért, hogy részt vehessenek a vasárnapi magyar szentmiséken, mint ahogyan ezt sok külföldi magyar áldozatok árán is vállalja! Észak-Amerikában sokan komoly anyagi áldozatot is vállalnak csak azért, hogy a magyar közösséggel találkozzanak, és részt vegyenek a magyar nyelvű szentmisén. Ezeket a szentmiséket legtöbbször közös ebéd, agapé követi, és mindezt a magyar hívek maguk szervezik meg, önkéntes, társadalmi munkában.

– Észak-Amerikában, különösen az Egyesült Államokban népszerűek az ún. újprotestáns, evangéliumi mozgalmak. Van-e ezeknek elszívó hatásuk a magyar közösségekre?

– Sajnos előfordul, hogy ahol a magyar katolikus egyházközségek elhalóban vannak, vagy éppen megszűnnek, ott teret hódítanak a különböző vallási közösségek. Igazán erős hit kell ahhoz, hogy külföldi magyar híveink kitartsanak katolikus hitükben, amikor hiányoznak a jó pásztorok, nincs, aki összetartsa és erősítse őket, és szétszéd a nyáj. Többen nem tesznek különbséget a felekezetek között, mert amint mondják: „ott is magyarul imádkozunk és legalább magyar szót is hallunk!” Sajnos, vannak ilyen elkallódások is. Saját gyengeségünk jele, hogy nem tudunk megfelelő lelkipásztorokat biztosítani a külföldi magyar katolikus közösségeinknek, jól lehet ez mindig és főleg a befogadó, helyi egyház és főpásztor kötelessége! A mi feladatunk hazulról, hogy segítjük a helyi püspököket kötelességük teljesítésében.

– A paphiány tehát valóban súlyos gond. Miként lehetne ezen enyhíteni?

– A papok nem potyognak az égből, hanem családokban nevelkednek. Ezt mindig elmondom. Legyen minél több gyermek a családban, amint ezt Mindszenty József bíboros is sürgette, a családokban pedig éljen olyan keresztény szellemiség, amelyből papok tudnak kinőni. Ezt nevezem én „biotóp”-nak, olyan megfelelő keresztény környezetnek, családi klímának, talajnak, amelyből könnyen és gyönyörű hivatások fakadnak. A család intézménye körüli problémák hasonlóak az egész világon. Nem is annyira a család van krízisben, hanem az ember, aki nehezen akarja

vállalni a közösséget, a családi elkötelezettséget egy ilyen meghitt közösségekben. Ez égető probléma, amellyel az Egyház is sokat foglalkozik napjainkban. Az észak-amerikai társadalom nagyon összetett és ebben minden megtalálható, az ultraliberalis felfogástól az ultrakonzervatívig, és ez még a befogadó Egyház sokszínű közösségeiben is megmutatkozik. Többfelé találkozzunk igazi, hitű, többgyerekes jó keresztény családokkal, de olyanokkal is, akiknél a hit egyáltalán nem játszik szerepet.

– Egy hónapos észak-amerikai lelkipásztori útját követően miként látja az ottani katolikus közösségek jövőjét?

– A keresztényeknek mindig van jövőjük. Ezt a külföldi magyar egyházi közösségekkel kapcsolatosan is határozottan állítom, mert hasonló kérdéssel már negyven évvel ezelőtt is találkoztam, amikor még kollegáim között is akadt, aki ezt tanácsolata: „Férikém, ne törd magad, két-három év múlva úgyis bezárhatsz a kaput, mert nem lesznek hívek.” Nem így történt. Azóta újból és újból feltöltődtek vagy megerősödtek egyházi közösségeink, az elhaltak helyére újak érkeztek. Az igazán súlyos gond a feltartóztatatlan beolvadás a helyi társadalomba, de a papi ellátás kérdése is – és ezt ismételt hangsúlyozom –, mert főleg katolikus körökben pap nélkül alig létezhet egyházközség. Említettem, hogy külföldi magyar közösségek működnek idegen lelkipásztor vezetésével is, és a hívek megmaradnak magyarnak. Magyarul énekelnek a templomban, magyarul éneklnek a Dicsőséget, imádkozzák a Miatyánkot, a Hiszekegyet, az egyetemes könyörgéseket, olvassák a szentírási szövegeket. Van tehát okom a bizakodásra is.

Közelmúltbeli lelkipásztori utam különösen felerősítette bennem a jövőbe vetett reményt, főleg azért – amint ezt említettem –, mert sok fiatallal, fiatal családdal találkoztam, akik szépen átvették a régi, kihalóban lévő, elkötelezett magyar emigránsok helyét. Mégis nagyon sok függ a külföldi magyar lelkipásztoroktól: külföldön különösen óriási nagy szükség van az elkötelezett, missziós lelkületű papokra. Ennek a missziós lelkületnek kell jellemeznie a külföldi hívő közösséget is. Nincs Egyház missziós lelkület nélkül. Ez alapvető követelmény mindenütt a világon, itthon éppúgy, mint Észak-Amerikában: megszeretnünk Krisztust és az Ő Egyházát az utánunk jövő generációval. A magyarságot és a kereszténységet külföldön is csak úgy adhatjuk tovább, ha nem csak tanítjuk, hanem meg is szeretjük azt, legfőképpen vonzó, személyes, keresztény tanúságtételünkkel és magyar helytállásunkkal az idegenben.

Bodnár Dániel/Magyar Kurír

„HITEMET, EGYHÁZAMAT ÉS NEMZETEMET AKARTAM SZOLGÁLNI”

Amikor kezembe vehettem Cserháti Ferenc – „a magyarok vándor püspöke” – legújabb kötetét, a *Magyar apostolutódok a harmadik évezred elején* című könyvsorozatban 2012-ben megjelent, Elmer István által jegyzett életinterjú jutott eszembe, amelyből írásom címét s a főpásztorra jellemző minősítést kölcsönöztem arról a lelki vezetőről, aki a hivatkozott kötetben a címben foglalt gondolatot folytatva, küldetésstudatára vet fényt. Szavai szolgálatának krédójaként is tételezhetők: „Az Egyház elsődleges hivatása az Evangélium hirdetése, az üdvösség megszerzése, de külföldön minden ténykedése egyben a magyarságszolgálatot, a magyar kultúra ápolását is jelenti.”

Az öt felnevelő és útra bocsátó egyházmegyében gazdag hagyománya van az író papoknak. A Tempfli Imre és Sipos Ferenc által összeállított kötetben – *A szatmári egyházmegye író papjai* (2000) – Cserháti Ferenc atya neve is ott olvasható. Ma már tudjuk, hogy az általa írott, ott felsorolt kötetek, kiadványok sora – *Szívélyes lelkipásztori üdvözléssel* (2000), *Az egyházzal vagy nélküle* (2004), *Vatikáni megbízottak a külföldi magyar lelkipásztori szolgálatban 1945–2006* (2009) – gazdagodott, újabakkal bővült. Bár a sorsa, Isten akarata és szándéka szerint, messze sodorta a szülőföldjéről, az sosem felelte el a hozzá mindig hű fiát. A kolozsvári Keresztény Szó című katolikus folyóirat több lapszámban hírt adott s méltatást közölt a müncheni magyar diaszpóra keretében végzett áldozatos szolgálatáról, püspökké szenteléséről, a nyugati diaszpórában élő magyar római katolikusok lelkiigondozására szóló megbízatásáról. Életútja, a közel fél évszázados papi szolgálata állomása-iról hírt ad *A szatmári Egyházmegye Jubileumi Sematizmusa* (2006) róla szóló címszava, továbbá lépésről lépésre követhető az említett életinterjúban, a katolikus sajtóban, az Új Ember, a Keresztény Élet, az Életünk hasábjain.

Gazdag és gyümölcsöt termő pályafutása közel negyed századon át a Müncheni Magyar Katolikus Misszióhoz kötődik. A most megjelent, gazdag tartalommal, igényes nyomdai kivitelezésben közreadott kötet – Magyarok a bajor fővárosban – lényegében az ottani lelki közösség Historia Domusaként lapozható, olvasható. Bevezető soraiban a megírás indítékaira is fény derül: „A müncheni magyar katolikus egyházközség 1945-ben kezdődő, jó fél évszázados történelmét kívánja felvázolni, az ezredforduló tájáig.” Ám, mint semmi sem az életben, a nagy ívű fejlődés, kibontakozás sem születik ad hoc jelleggel. Előzménye van. Ha kronológiai leírásának, tudományos feldolgozásának forrását szeretnénk meghatározni, mindenekelőtt Cserháti Ferenc atya intellektuális szomját, a megismerés belső indítékát kell említenünk. „Ez a történelmi összefoglaló kíváncsiságból született. Meg akartam ismerni elődeimet, a magyar lelkipásztorokat és híveiket Münchenben.” Ez a kíváncsiság azonban nem öncélú volt, szolgálatának lényegéből fakadt. Hisz tudta: igazi lelki vezető csak akkor lehet, ha alaposan megismeri a rá bízott közösség múltját, szellemiségét, az alapot, amelyre később ő is építhet. Az elődei által emelt szilárd alapra tartós falakat kívánt emelni, a falak közé pedig igazi, pezsgő életet lehelni. Az Evangélium örömhírét minél szélesebb rétegekhez eljuttatni, a hozzájuk, lelkükhöz, értelmükhöz vezető, az elődök által kitaposott ösvényt tovább szélesítve, az idők új s új körülményeihez, elvárásaihoz és lehetőségeihez igazítva, folytonos lelki gazdagodással vezetni őket tovább, az üdvösség felé. Tanulmányaiból, személyes habitusából fakadó buzdítás volt a

Cserháti püspök új könyve

megismerés, a minél szélesebb és mélyebb tájékozódás. És gyűltek a szellemi építkezés téglái: ezer és ezer jegyzet, adatokat, eseményeket, neveket, időpontokat és helyneveket rögzítő cédulácska: az e kötetben rögzített ezeregyszázharminckettő, sőt annál jóval több. A levéltárak, újsággalokciók, jegyzőkönyvek megsárgult, poros lapjain, egyházi dokumentumokban meghúzódó szavak, mondatok az alkotó szellemi

műhelyben im' összeállnak, hetek, hónapok, évek csöndes estéin csiszolódnak, formálódnak, szélesebb kontextusba ágyazódnak, a gondolat, a cselekvő akarat szerint: „... a müncheni magyar egyházi események folyamatos feljegyzéséből megismerhető a bajor fővárosban és környékén élő magyarok hazafias és keresztény elkötelezettsége, hitbuzgósága és hazaszeretete, Egyház iránti hűsége, a magyar identitás és kulturális örökség megőrzéséért és ápolásáért vívott hősiesség küzdelme az idegenben.” A kisebbségi sorsban formálódott, az emigrációs években tovább csiszolódtól létszemlélet segítette abban, hogy a határokat átívelő nemzeti egység szellemében, az ilylyési „haza, a magasban” polgáraként fedezze fel, tudatosítsa magában a magyarság igazi értékeit, a nemzeti eszme ember- és jellemformáló erejét, abban a sorshelyzetben, ahol a Katolikus Egyház nem csupán hitünk, hanem nemzeti hovatartozásunk bástyája volt és az ma és – remélhetőleg – az eljövendő időkben is az marad. Ez a felismerés, ez a tudat vezetett el oda, hogy ez értékes kötet tartalmi, tematikai tekintetben oly széles rendet vágott, időben és térben egyaránt.

A könyv „beosztása a II. világháborút követő vatikáni rendelkezések migránsokra vonatkozó intézkedéseinek megfelelően tagolódik”. Azok a rendelkezések – pontos és fontos iránytűk a világgéget követő kilátástalanság és reményvesztettség útvesztőiben – jelentik azt a fonalat, amely elvezetnek a müncheni – és azzal párhuzamosan, azzal egy időben – sok más magyar egyházi közösség virtuális katedrálisának a megépítéséhez. Az események, akár egy hősköltevényben, heroikus küzdelem, önfeláldozás, mély hit és remény nyomán, attól lelkesítve lendítik tovább és tovább az idő kerekét. S amiről az előbbi Cserháti-kötekből izelítőt kaptunk, itt egységbe foglalva, időrendbe sorolva, a menekülők tízezrei sorsából, új életkezdéséből ihletődő históriás énekként áll előtűnk. A kilátástalan helyzetben az Egyház volt az, amely az említett vatikáni rendelkezések értelmében segítő kezét nyújtott, hitet ébresztett, tudatosította azt, hogy mily erő rejlik a közösségformálódásban, az Egyházban, amely sorra építette ki a szolidaritás, az életlehetőség, a jövőépítés, az identitásörzés, a nemzeti kultúra vállalásának és ápolásának bázisait, amelynek alapján tagjaiban – a Szent István apostoli király örökségéért – kikristályosodjon a kettős identitás: „keresztény magyar vagyok; magyar keresztény vagyok”.

(Folytatás a 6. oldalon)

Gyerekeknek

A FORRADALOM IFJÚ MÁRTÍRJA

Már egy hónapja elkezdődött az iskola, egyre gyűlnek a feladatok, biztosan Neked is sokkal kevesebb a szabadidőd, mint a nyári hónapokban. De talán jut idő kikapcsolódásra, egy-egy hétfői kirándulásra. Ilyenkor, ősszel mutatja meg az egyik legszebb arcát a természet. Bár már nem vagyok iskolás, a farszto hét-köznapok után nekem is jólesik barárgolni a szabadban. Így jutottam el nemrég a budai hegyekre.

A túra elején, ahogy a zajos, zsúfolt városközpontból elindultam a dimbes-dombos Rózsadomb meredek utcáin, véletlenül „belebotlottam” egy magaslaton álló kis parkba, ahonnan csodás kilátás nyílik a Parlament épületére és szinte az egész városra. A tér közepén egy modern szobor áll, mely egy fiatal fiút ábrázol. Mansfeld Pétert. A hangulatos park is az ő nevét viseli. De ki volt Mansfeld Péter? Hallottál már róla?

„Egyszerű” fiatalember, vasesztergályos szakmunkástanuló, az 1956-os forradalmat követő megtorlások legfiatalabb áldozata. A „pesti srácok” egyike, a forradalom mártírja. Szinte még gyerek volt, amikor tizenöt évesen bekapcsolódott a forradalmi eseményekbe, csatlakozott a Széna téri felke-

lőkhöz. A harcokban nem vett részt, de gépkocsin fegyvert és élelmiszert szállított a forradalmároknak. Személyét a kommunista rezsim annak a propagandának az erősítésére használta fel, amely a forradalmat köztörvényes bűnözők lázadásaként állította be. Legfőbb bűne az volt a hatalom szemében, hogy egy pillanatra sem tört meg, lázadó magatartásával a végletekig maga ellen fordította a hatalom kommunista képviselőit. 1959-ben, amikor betöltötte 18. életévét, halálra ítélték és kivégezték.

Idén októberben kerek évfordulón emlékezünk az 1956-os forradalom és szabadságharc mártírjaira. Hatvan évvel ezelőtt lázadt fel a magyar nemzet a zsanok szovjet elnyomás ellen. Kérdezd meg a nagyszüleidet, milyen emlékeket őriznek abból az időből! Talán ők is abban az időben érkeztek Ausztriába, Németországba, Svájcba vagy az Egyesült Államokba, az otthoni kilátástalanság elől menekülve. A magyar missziók szerte a nagyvilágban megemlékeznek a hőskörről – tegyél Te is így, és gyűjts egy gyertyát az 56-os forradalom áldozatainak tiszteletére!

Kovács Péter

Fiataloknak

JÉZUS A SZEKTÁK TANÍTÁSÁBAN (23.)

Két ismérv segít abban, hogy megkülönböztessük a keresztény eredetű egyházakat és a szektákat: az első az ökumenizmus. A keresztény szeretet ugyanis sürgöti, egyeztessük össze az igazság keresését és megvallását más felfogások megbecsülésével, tiszteletével. Ezért késszen kell állnunk az őszinte párbeszédre. Nem mondjuk tehát a másiktól, hogy az a sátán szülötte, még kevésbé tulajdonítunk neki olyan állításokat, amelyeket nem vall. Sajnos a Hit Gyülekezetéről nem állíthatjuk, hogy ökumenikus beállítottságú. Ellenkezőleg.

A másik ismérv annak megállapítására, hogy egy keresztény közösség szektás-e vagy sem, a keresztény történelemmel szembeni álláspontja. Jézus nemcsak megalapította Egyházát, hanem vele van mindennap a világ végéig. Megígérte, hogy Szentlelke megtanítja, emlékezteti tanítványait mindarra, amit ő mondott nekik. Ha az ígéreteket hitelesnek tartjuk, akkor lehetetlen, hogy évtizedek, évszázadok teljenek el, amelyek folyamán ne állott volna Egyháza mellett. Ennek az ígéretnek a beteljesedéséről tanúskodnak az Egyház szentjei és főleg egyetemes zsinatai, döntései. Az első századok egyetemes zsinatai az Írásokra és az első keresztényektől kapott tanításokra hivatkozva fogalmazták meg a háromságos egy Istenbe vetett keresztény hit alapvető igazságait. Aki ezt a ha-

gyományt nem fogadja el, az kilép az igazi keresztény közösségből.

Nem elég tehát az Ó- és Újszövetséget és a keresztény egyházak mai „reális állapotát” tanulmányozni, ismerni kell egész fejlődését, főleg pedig az első századok keresztény gyakorlatát. A mai „reális állapot” holnap már a múlté! Az organizmus életének helyes ismerete feltételezi gyökereinek tiszteletben és épségben tartását. Ilyen törekvést nem mutat fel sem a Hit Gyülekezte, sem a pünkösdisták egyházak. Úgy járnak el, mintha a Szentlelke csak ma kezdene működni az Egyházban. A pünkösdisták csoportok egymás között sem tudnak megegyezni. Jogtalanul hivatkoznak tehát arra, hogy nekik ma ezt vagy azt sugallja a Lélek. Krisztus Lelkének az egyességben is meg kell nyilvánulnia.

Az apostolok hagyományára épülő Egyházat lehet és bizonyos fokig meg is kell reformálni, mert tagjainak újból és újból szükségük van a megtérésre. De aki kiszakad az Egyház közösségéből, hogy kívülről reformálja meg, az csalhatatlanul rossz utat választott, mert Jézus akarata ellen jár el, aki megparancsolta, hogy: „Legyetek mindnyájan egyek. Amint te, Atyám, bennem vagy és én benned, úgy legyenek ők is bennünk, hogy elhiggye a világ, hogy te küldtél engem” (Jn 17,21).

János atya Londonból

vegyen. Az Egyház lényegéből kifolyólag missziós természetű. A Missziók Világnapja kiváló alkalom arra, hogy imánkkal és konkrét szolidaritásunkat kifejező tettekkel támogassuk a missziós országokban működő egyházi közösségeket.

Ez a Világnap a kegyelem és öröm napja. Kegyelem napja, mert az Atya által küldött Szentlelek bölcsességet és erőt ad azoknak, akik engedelmesen követik irányítását. Öröm napja is, mert az egész világ evangelizálására küldött Fiúisten, Jézus Krisztus támogatja és kíséri a missziós tevékenységeinket.

Lukács evangéliuma beszéli el, hogy Isten kettesével küldött hetvenkét tanítványt városokba és falvakba, hogy hirdessék Isten országának közeledtét. Küldetésük befejezése után a tanítványok

HIVATÁSOTOK SZEMÉLYES TANÚSÁGTÉTELEN ALAPUL!

„Gyerekekkel, fiatalokkal dolgozni szép és felelősségteljes feladat, amiért hálámát fejezem ki nektek, kedves hitoktatók. Tudom, nem könnyű a munkátok, annál is inkább, mert hivatásotok személyes tanúságtételen alapul. Buzdítalak benneteket, vállaljátok a személyes tanúságtételt, őrizzétek meg a lelkesedést és a szeretetet, egyúttal kívánok nektek türelmet, és kitartást az új iskolaévben.” – mondta Német László SVD nagybecskereki püspök a 2016/17-es tanév elején tartott hitoktatók találkozásán.

A Nagybecskereki Egyházmegyében augusztus utolsó szombatján tartották meg a hitoktatók püspökségi szintű összejövetelét, amelyen Csipak Csaba irodai igazgató kiosztotta a hittanrok kinevezéseit és ismertette az új tanévre tervezett hittanos programokat.

Szeptember folyamán az egyházmegye több plébániáján is megszervezik a tanévnyitó szentmiséket, helyi szokásoktól függően. A muzslyai Emmausz fiú-kollégium és a nagybecskereki leánykollégium növendékei számára az egyházmegye védőszentje ünnepén, Szent Gellért-napján, a 10 órai szentmise keretében lesz a Szentlelek segítségül hívása.

Az Irgalmasság rendkívüli szentévének bezárása november 20-án történik egyházmegyei szinten, Bánát egész területéről várják a zárandokokat a székesegyházba. A hittanosok előzetes egyeztetés alapján rövid programmal lépnek fel a szentmisét megelőzően. Tekintettel arra, hogy Krisztus Király vasárnapján tartják az ünnepséget, a hagyományos (advent 1. vasárnapját megelőző szombaton szervezett) adventi gyertyagyújtás elmarad.

2016. december 16-án alapításának harminc éves jubileumát ünnepli az egy-

Délvidéki hitoktatók tanév eleji találkozója

házmegye, a hittanosok számára tudás-alapú hittanversenyt szerveznek az egyházmegye múltját és a szentek életét foglalva össze.

A Nagybecskereki Egyházmegyében az új egyházi év Mária-éve lesz. A hittanos programok kialakítása folyamatban van, amelyeket a tervek szerint 2017 márciusa és májusa között bonyolítanak le. Lesz képzőművészeti pályázat és hittanverseny (szindarab, bibliai jelenet és narrált pantomim), valamint megszervezik a különleges nevelési igényű gyerekek találkozóját, s a hagyományos bérmálkozók találkozására is sor kerül. Valamennyinek fő témája Szűz Mária élete.

(Nagybecskereki Egyházmegye)

MIGRÁNSVÁLSÁG ÉS A CSALÁD

Közép-európai püspökök találkozója Pozsonyban

„Migránsválság és a család” – ezek lesznek annak a pozsonyi csúcstalálkozóznak a fő témái, melyet a közép-kelet európai püspöki konferenciák elnökei és képviselői Pozsonyban szeptember 8-án és 9-én tartanak (lapzártánk után). Tizennégy posztkommunista ország, köztük most már Albánia képviselői is jelen lesznek a találkozóon, amelyre két bíboros is érkezik: Erdő Péter bíboros, esztergom-budapesti érsek, az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsának (CCEE) az elnöke és Dominik Duka prágai metropolita érsek.

„A találkozó az lesz a feladatunk, hogy megoldást keressünk a migránsválságra és a családok krízisére” – magyarázta Anton Ziolkovsky atya, a szlovák püspöki konferencia főtitkára. „A csúcstalálkozó egyúttal kifejezésre juttatja az elkötelezettségünket Európa központi és keleti országai között. Európának vissza kellene térni a keresztény gyökereihez és hatékony demog-

ráfiai politikát kell folytatnia. A tanács a maga részéről hozzá akar járulni az európai integrációhoz és enyhíteni szeretné a társadalmi feszültséget. Imádkozunk mindazokért – folytatta Ziolkovsky atya – akik a háborúk és a terrorizmus miatt szenvednek”.

Megelégedéssel nyugtázta a szlovák püspöki konferencia főtitkára, hogy „nagy számban lesznek jelen résztvevők a találkozóon: Ez is egy jele az európai püspöki konferenciák elkötelezettségének, hogy a katolikus Egyház mind erőteljesebben hallassa a hangját az aktuális problémákra adott válaszaival. Az is jelentőségeltjes, hogy a püspökök tanácskozását az Európai Unió állam- és kormányfőinek szeptember 16-ra esedékes pozsonyi csúcstalálkozója előtt tartják közel egy héttel” – hangsúlyozta Anton Ziolkovsky atya, a szlovák püspöki konferencia főtitkára.

Vatikáni Rádió

IMASZÁNDÉKOK

(Folytatás a 2. oldalról)

Mindnyájan arra vagyunk hivatva, hogy ne magunkat ismertessük meg a világgal, hanem az Igazság, Szépség és Jóság háromságát.

Ferenc pápának 2013. március 13-án, a pápaválasztás után az újságíróknak tartott beszédéből

Evangélicációs szándék: Hogy a Missziók Világnapja megerősítse minden keresztény közösségben az Evangélium hirdetésének örömet és felelősségét.

Még napjainkban is emberek milliói nem ismerik Jézus Krisztust. Ezért a népek evangelizálása ma is sürgős feladat. Az Egyház minden tagja hivatott arra, hogy e feladat végzésében részt

nagy örömmel tértek vissza Jézushoz. Jézus ekkor ezt mondta nekik: „Ne annak örüljétek, hogy a gonosz lelkek engedelmeskednek nektek, hanem annak örüljétek, hogy nevetek fel van írva a mennyekben.” Abban az órában Jézus felujjongott a Szentlelekben, és így szólt: „Aldalak Téged, Atyám.” Majd külön tanítványaihoz fordulva ezt mondta: „Boldog a szem, amely látja, amit ti láttok.” (Lk 10,20.21.23) Jézus azt akarta, hogy a tanítványok részesedjenek az ő örömeiben, és ez nagyobb dolog mindennél, amit eddig tapasztaltak. (...)

„Igen, Atyám, így tetszett neked.” (Lk 10,21) Jézusnak e szavai az ő belső örömeire vonatkoznak. Isten „tetszése” az emberiséget üdvözíteni akaró Atyaisten akarata. Istennek e kegyes akarata miatt örvendezik Jézus: az Atya-

isten elhatározta, hogy azzal a szeretettel fogja szeretni az embereket, amellyel saját Fiát szereti. Ez az örömhír, mely az üdvösséghez vezet.

Az Atyaisten az öröm forrása, a Fiú ennek az öröme a megjelenése, a Szentlelek pedig ennek az öröme a megadója. (...) Az Evangélium öröme betölti minden Jézussal találkozó ember lelkét. Jézus azokat, akik befogadják üdvözítő akarata, megszabadítja a bűntől, a szomorúságtól, a belső ürességtől és a magányosságtól. Krisztussal állandóan újjászületik az öröm.

A tanítványok, akiket Jézus követésére és az Evangélium hirdetésére hívott, elteltek örömmel. Miért ne állnánk be mi is ennek az örömeinek áradásába?

Ferenc pápának a 2014. évi missziók világnapjára küldött üzenetéből

TORLASZOK KÖZÖTT

Hallották a hírt? – kérdezte Letenyénél a magyar határőr. – Tegnap reggel óta taxisok és fuvarozók az ország rengeteg pontján eltorlaszolták az utakat, így tiltakoznak a kormány által bejelentett benzínár-emelés ellen...

1990 októberét irtuk. Igen, ez volt az a bizonyos, később taxisblokádnak néven elhíresült demonstráció. Hazafelé igyekeztünk Ljubljánából, ahol az európai katolikus újságírók konferenciáján békéről és igazságosságról tanácskoztunk, arról, hogy „merre tovább, Európa...”

Pár száz méterre a határátkelőtől volt az első torlasz, két hatalmas teherautó állta el az utat, és vagy negyven autó várakozott a nyitásra. Előregurultunk melléjük, próbáltunk apellálni a torlasznál ácsorgók emberi érzéseire és belátására, de hiába. Tűz lobogott az út szélén a hűvös őszi estében, kezükben CB-rádióval és sörösvéggel melegedtek a rendíthetetlenek. Egyikük végül odavetette, hogy „nyolckor nyitunk”...

Nem értettük a helyzetet. Hiszen a benzín nem csak a taxisoknak és a fuvarozóknak lesz drágább... És különben is: nem mi hoztuk a rendeletet: akkor miért felénk, vagyis a haza vagy a dolguk után igyekvők felé fordul a felháborodott tiltakozók tiltakozásának éle?

Mire elindulhattunk, kész volt a terv. Sofőr kollégánk eszelősen nyomta a gázt, majd a következő torlasznál, Sormás község határában mind az öten kipattantunk a kocsiból, mutattuk az újságíró-igazolványunkat, a hangadók orra alá tartottuk tényéri magnetofonunkat, a fotós fotózott, villogott a vaku.

„Péntek reggel óta kint vagyunk, és addig maradunk, amíg vissza nem vonják a rendeletet – magyarázta egy negyven év körüli férfi. – A lakosság velünk van!” – Hogy voltak szimpatizánsaik, azt magunk is láthattuk, hiszen szendvicset és teát hozott éppen két asszony is egy jó nagy tálcán. Minket is megkínáltak, és már nyitották is a torlaszt – csak előttünk! –, hogy vihessük a híreket a fővárosba. Lám, a sajtó mégis csak nagy hatalom...

Nagykanizsánál a barikád mellett egy teherautón jókora felirat hirdette: „Érted is tesszük!”. Az itteni tiltakozók még eltökéltebbnek látszottak. Egyikük már kissé bizonytalanul állt a lábán, de szemében a történelem alakítóinak elszánt tüze lobogott. „Addig maradunk, amíg le nem mond a kormány!” – Természetesen az ő mondatai is magnószalagra kerültek, és már nyitották nekünk a torlaszt. Ezzel a hamiskodással jutottunk haza hajnali négy körül Budapestre. Persze képekkel illusztrált cikk is íródott a következő lapszámba, melyben szerepeltek a megszólítottak legjellemzőbb mondatai és a történet leírása, igaz, a cikkíró nem hallgatta el a saját véleményét sem. Amely lényegében az volt, hogy egy országot ejtettek túsul.

Igen gyorsan sor került az egyeztető tárgyalásokra, ahol az akkori ellenzék nagy hanggal állt ki a tiltakozók mellett. Végül a kormány – melynek vezetője éppen kórházban volt – engedni kényszerült, de nem mondott le.

Hogy az ellenzék, annak vezető politikusai szervezőként, felbujtóként is ott álltak-e a tiltakozók törvénytelen tiltakozási akciója mögött, arra nem derülhetett fény. Bár a „taxisblokádnál” súlyos károkat okozott, és halálos áldozatai is voltak, mégsem indult eljárás senki ellen – mert az akkori köztársasági elnök eltorlaszolta ennek az útját. Minden résztvevőt sietve amnesztiában részesített.

Így, ezzel együtt teljes a történet – legújabb kori demokráciánk huszonhat éves történetének egyik jellemző epizódja.

Kipke Tamás

DR. ZSIVÁGÓ ÉS A VATIKÁN

Olvasóink között bizonyára akadnak, akik emlékeznek még arra a könyv-akcióra, amelyet az ötvenes évek végén indított a Szabad Európa Rádió egy különleges osztálya azzal a céllal, hogy a kommunista diktatúra ideológiájának megtörését elősegítő, Nyugaton nyomtatott könyveket juttasson el a vasfüggöny mögötti országokba. Ezzel kettős célt szolgált: egyrészt lehetővé tette az emigrációban élő írók műveinek kiadását és ezáltal anyagi támogatását, másrészt viszont azt is, hogy bár kerülőúton, de hozzásegítse a kelet-európai országok lakosságát a nem kommunista szellemű irodalmi termékek megismeréséhez.

Egyebek közt így jutott el a magyar olvasókhhoz a Washingtonban Csicsery-Rónay István által alapított Occidental Press Kiadó gondozásában, emigrációba kényszerült írók költők műveiből válogatott antológia, vagy Márai Sándor több könyve is. Ez az amerikai Központi Hírszerző Szolgálat, ismertebb nevén a CIA által és a Szabad Európa Rádió bekapcsolásával született kezdeményezés része volt a lélektani hadviselésnek, amely a hidegháború idején Washington és Moszkva között dúlt. Ebben szinte kapóra jött a CIA-nak az addig költőként ismert Borisz Paszternák orosz szerző „Dr. Zsivágó” című regénye, amelynek megírásáról éppen hatvan éve értesült a baloldali milánói Feltrinelli Kiadó. A kéziratot egy Moszkvába küldött munkatársa csempészte ki a Szovjetunióból és a könyvet a szerző

engedélyével Milánóban olaszul adták ki. Az 1905-ös oroszországi zavargásokban, majd pedig az 1917-es bolsevik forradalmat követő időszakban játszódó könyv világsikert aratott, és Paszternákot 1958-ban irodalmi Nobel-díjjal tüntették ki. Moszkvában azonban más-ként vélekedtek a könyvről, és hajszát indítottak a szerző ellen, aki a megtorló intézkedések hatására lemondott a díj átvételéről. A háttérben történt eseményekről szól Peter Finn és Petra Couvee közösen írt „Affäre

A kötet borítója

„Schiwago” címmel most megjelent könyve. Petra Couvee a Szentpétervári Egyetem tanársegédje, aki mint az orosz irodalmi termékek német fordítója, már jó ideje kutatja a „Dr. Zsivágó” kiadása körüli eddig titokban tartott fejleményeket. A könyv tanúsága szerint Petra Couvee kitűnő munkatársra talált Peter Finn személyében, ő ugyanis a Washington Post munkatársaként éveken át vezette az újság moszkvai irodáját és így már ott, később mint a lap biztonságpolitikai szakértője, belátást nyert a CIA Paszternákkal kapcsolatos dossziéiba. A közel

négyszáz oldalas könyvből egyebek között megtudja az olvasó, hogy a CIA már a „Dr. Zsivágó” olaszországi megjelenése után rájött arra, hogy a regény kiválóan alkalmas lehet a szovjet ideológia kétségbevonására, ezért oroszul is kiadta a könyvet, hogy belőle mind több példányt juttassanak el a Szovjetunióban élő olvasókhhoz. Erre szinte kapóra jött a Brüsszeli Világkiállítás 1958-ban. A Világkiállítást a moszkvai kormány ugyanis arra próbálta felhasználni, hogy a közönséget meggyőzze a kommunista rendszer felsőbbrendűségéről, ezért 11 ezer négyzetméteres kiállítótérrel bérelt Brüsszelben, hogy kellő mértékben feldicsérhesse a Szovjetunió vívmányait. A Világkiállításra feltűnően sok szovjet látogató is érkezett Brüsszelbe. A pavilon mellett volt a Vatikán kiállítóstandja, és a CIA elérte, hogy az egyházi jellegű kiadványok mellett szabad elvitelre kitégyék Borisz Paszternák oroszul kiadott „Dr. Zsivágó” című regényét is. Az ötlet igen jónak bizonyult, mert a Vatikán brüsszeli pavilonjába igencsak sok szovjet látogató „tévedt be” és vitt onnan magával nemcsak orosz nyelvű katolikus kiadványokat, hanem egy szintén oroszul megjelent könyvet egy olyan szerzőtől, akit a moszkvai média agyonhallgatott, holott a „Dr. Zsivágó” című művéért éppen akkor tüntették ki irodalmi Nobel-díjjal.

(Peter Finn, Petra Couvee: Die Affäre Schiwago, Theiss, Stuttgart)

Vincze András

MAGYAR DRÁMA

A dráma „olyan szépirodalmi alkotás, ill. műfaj, amely emberek közötti elmenté(ek)ből kialakuló cselekményt sűrítve, párbeszédés módon és megjelenítve, a színpadi előadás számára megformálva ad elő” – a Magyar nyelv értelmező szótárából idézett meghatározás szerint. A magyar dráma – nagyon leegyszerűsítve – minden magyar nyelven írt dráma. A legnagyobb magyar dráma pedig Madách Imre műve, Az ember tragédiája és Katona József Bán bán című alkotása – legalábbis így tanultuk az iskolában. A kettő közül az elsőség lehetne inkább a Bán báné, már csak azért is, mert korábban született, viszont az Írószövetség kezdeményezésére a Tragédia 1883-as ősbemutatójának napja, szeptember 21. lett a magyar dráma napja.

Ez az 1984 óta ünnepelt emléknap elsősorban azt szolgálja, hogy újabb művek megírására ösztönözze az írókat, ezek bemutatására biztassa a színházakat, és ráirányítsa a figyelmet a magyar színházművészetre, drámairodalmunk értékeire – köztük természetesen a klasszikusnak számító legjelentősebb alkotásokra és a most születő művekre is. Ilyenkor – az évadnyitó társulati ülések után általában egy-két héttel – még javában tartanak az első premierek próbái, így akkor lesz igazán nagy ünnepe a magyar drámának, amikor majd az ősbemutatókat tartják.

Szerencsére lesznek ősbemutatók, születnek új magyar drámák.

Kiss Csaba József Attila-díjas írónak, a kortárs szerzőket tömörítő Drámaíró Kerekasztal egyik alapító tagjának például októberben két ősbemutatója is lesz. A tatabányai Jászai Mari Színházban mutatják be a Nappalok és éjszakák című Sirály-játékát. A szokatlan műfaji meghatározás magyarázata, hogy Csehov Sirály című darabjának, a 120 éves remekműnek a hiányzó két évét meséli el. Az eredeti drámából csak annyit tudhatunk, hogy Nyina, a színésznő megszökött otthonról és összeállt Trigorinnal, az íróval. Az ő történetüket írta meg, és rendezi is Kiss Csaba. Az író következő ősbemutatója Budapesten, a Nemzeti Színházban lesz. Ott Ingmar Bergman Szenvedély című alkotásának filmnovellája és az eredeti dialógusok felhasználásával készült színpadi játékát mutatják be.

Idén októberben, amikor magyar történelem egyik legnagyobb XX. századi drámai eseményének 60. évfordulójára emlékezünk, lesz még egy ősbemutatója a budapesti Nemzeti Színház társulatának. Szilágyi Andor Tóth Ilonka című drámája először 2016. október 21-én Varsóban, a Teatr Polski színpadán elevenedik meg, majd a hazai premiért október 25-én tartják. „Tóth Ilonka személye egyévvé vált az ártatlanság fogalmával, miközben a megokszorozott bűn – kezdve a beismerésre való kényszerítéstől a gyilkosság elhitétségéig –, kedvére játszhatja halálos játékát egy fiatal lánnyal” – olvashatjuk a színház ajánlójában. Az előadás rendezője Vidnyánszky Attila, a Nemzeti igazgatója. Ő rendezi egyébként ebben az évadban Katona József klasszikusát, a Bánk bánt is. Mivel ez igazán nagyszabású dráma, népszerű alapmű, ráadásul kötelező olvasmány, akár a nagyszínpadon is játszhatnák, biztos megtelne a nézőtér, de kamaraszínházi előadás lesz. A rendező által felvetett nagy kérdés pedig: hogy a mai fiatal generáció számára lehet-e még úgy tolmácsolni a darab személyek közötti konfliktusrendszerét, hogy ez egyúttal a nemzeti sorskérdések iránt is fogékonnyá tegye őket, nemcsak a múlt, hanem a jelen vonatkozásában is?!

Reméljük, lehet. Meglátjuk.

Filip Gabriella

EURÓPA DISZKRIMINÁLJA A KERESZTÉNYSÉGET

„A keresztényeket rendszeresen ugyan egy alig látható kisebbségre, de teljesen soha nem tudják megsemmisíteni” – jelentette ki augusztus 10-én Angelo Bagnasco genovai bíboros azon a szentmisén, melyet Szent Lőrinc, a város védőszentjének az ünnepén mutatott be Genova város-kegyében. Bagnasco bíboros, az olasz püspöki konferencia elnöke szerint az úgynevezett unique pensée, kizárólagos gondolkodásmód jegyében kulturális uniformizálás kísérlete folyik. Ferenc pápa szerdai tweet üzenete is erre világít rá: „A különböző kultúrákból álló társadalomnak törekedni kell az egységre, a különbözőség tiszteltetésben tartásával”.

„Miközben a keresztényüldözés klasszikus formája továbbra is folytatódik, a mai korban ehhez hozzákapcsolnak még kifinomultabb, de nem kevésbé kegyetlen formákat, amelyeket nem kevésbé törvénytelen módon legalizálnak. A mi öreg kontinensünk ebben jócskán tapasztalt és beteg, a csődbe jutott saját ideológiáival együtt: Európa, a jogok kontinense mindjobban diszkriminálja a kereszténységet, de az is igaz, hogy a földkerekség semmiféle hatalma nem szerezheti meg az ember szívét hazugságokkal, csalárd ígéretekkel és látszatszemlével”.

„Napjainkban az egyenlőség, a tolerancia, az emberi jogok értékei nevében azt követelik, hogy peremre szorítsák a ke-

reszténységet és egy olyan Isten nélküli világrendet akarnak teremteni, ahol egyfelől felmagasztalják a különbözőségeket, másfelől pedig lábbal tapossák azokat. Létezik egy olyan uralkodó akarat, mely mindent ki akar egyenlítani, mely az élet legmélyebb értelmezéseit feltételekhez köti, és a kulturális identitást szisztematikusan felszámolja. Nem méltó ez az út egy harmonikus és szolidáris Európa felé, amire pedig szükség lenne, hanem az út egy olyan káros újraalapítás felé vezet, melyet a népek súlyosnak és arrogánsnak találnak, ahol a kereszténységet megosztónak tekintik, mert nem borul le az éppen aktuális császár előtt” – hangsúlyozta Bagnasco bíboros.

(Vatikáni Rádió)

BEMUTATKOZIK A BÁZELI MAGYAR MISSZIÓ

Összeállításunk a misszió honlapján található korábbi bemutatkozó írás alapján készült. – Poosz Lajos atya tizenkilenc évig vezette a Bázeli Magyar Missziót. Váratlan bejelentése után, miszerint elhagyja a missziót, a vezetőség csak sok nehézség és erőfeszítés árán tudta és tudja biztosítani, hogy a vasárnapi szentmisén még mindig magyarul tudjunk imádkozni. Fáradtságot és időt nem sajnálva dolgozunk a feltételek megteremtésén, hogy a misszióknak fennmaradhasson!

2006. december 17-től vendégpappal (Tál Zoltán atya, Pater Grätzer, Pater Frei, Szücs Attila atya, Szász János atya, Mihály Balázs atya, Pál István atya) tudtuk biztosítani a vasárnapi magyar nyelvű szentmiséket.

Sajnos a svájci egyházi intézményeknél nem kaptunk segítséget, és nagyon sok akadályba ütköztünk.

Tál Zoltán atya volt az első, aki a pap nélkül maradt hívek kérésének eleget téve eljött hozzánk és megtartotta a 2006-os karácsonyi és újévi magyar nyelvű szentmiséket.

Ezt követően három vasárnap a jezsuita atyák segítségével tudtuk német–magyar nyelven a vasárnapi miséket megtartani. Majd Szücs Attila öt héten át és Szász János két héten át, állt az oltárnál, így érezhettük a velünk és nehéz helyzetünkkel való együttérzésüket.

Hogy a bárányok ne széledjek szét, segítséget kértünk és kaptunk a jezsuita atyáktól a kiesett vasárnapi misék megtartására. Bár a mise német nyelvű volt, énekelni és imádkozni magyarul tudtunk. Hálásan köszönjük a jezsuita atyáknak, hogy számíthattunk és számíthatunk a segítségükre.

Június közepén megismerhettük Pál István atyát, aki a szabadságát elhalasztva eljött hozzánk, hogy a missziós kihívásnak eleget tegyen. Majd augusztus 26-tól Mihály Balázs atya tartotta számunkra a magyar miséket öt vasárnapon át.

Pál István atya, aki 2007 októberétől visszajött hozzánk, és reményeink szerint megszerette a missziós feladatot és talán bennünket is, hiszen immár két éve osztja meg velünk Istentől vezérelt belső gondolatait, és együtt küzd velünk azért, hogy 50%-ban állhasson a misszióknak rendelkezésére. A basel-solothurni püspökség ugyanis tekintettel István atya német nyelvismeretére szeretné őt a német nyelvű plébániák egyikének a szolgálatába állítani legalább 70 vagy 80%-ban.

Pál István részére 2007. december végén érkezett meg az írásos engedély a nagyváradi püspökségtől:

„Wir geben die Erlaubnis für unseren Priester, István Pál, in der Römisch-Katholischen Ungarnmission St. Elisabeth für drei Jahren zu arbeiten. Sei dieses in Zeichen der Sorge und der Verbundenheit mit den katholischen Gläubigen in der Schweiz”

Tekintettel arra, hogy 2006 óta nem kaptunk anyagi támogatást sem az RKK-tól sem a Migratiótól, saját erőnkkel kellett biztosítani a fennmaradásunkhoz szükséges anyagi fedezetet. Ezért született meg az ötlet, hogy alakítsunk egy egyesületet, és a tagdíjból fedezzük a Misszió lelkipásztorának ideiglenes eltartásához szükséges minimális összeget (honorárium, lakás, közlekedés). 2008. április 1-jén megalakítottuk a Bázeli Keresztény Magyar Egyesületet és az egyesület elnöki posztjára Pál Istvánt kértük fel, aki el is vállalta ezt a feladatot. A 2008. év végéig egyesületünk 127 tagot tudhat magának. Ebből 67 rendes tag, 30 passzív tag, valamint további 30 „Gönner” alkalmi támogatóként jelentkezett be. Bár reményeinkben több tagra számítottunk, de így is tudtunk biztosítani István atya számára egy szerény honoráriumot a szentmisékért és lakást. Ezt elsősorban azoknak köszönhetjük, akik az alacsonyra szabott havi tagsági díj többszörösét önként vállalták és fizetik. Köszönhetjük azoknak is, akik az egyesület által rendezett filmvetítésen a kollektíval, önkéntes adományokkal támogatták az egyesületet.

És nem utolsósorban köszönhetjük annak, hogy István atya elvégzi körünkben lelkipásztori feladatát, azért az alacsony összegért, amit számára biztosítani tudunk. Örömmel vennénk, ha további új tagokat is üdvözölhetnénk az egyesületünkben.

A Migratio megszűnése óta átvette az ügyünket a Zentralkommission. 2008 nyarának közepén meghívást kaptunk tőlük a német svájci területen élő magyarok missziós gondjának megoldása érdekében tartandó tárgyalásra. Erre a tárgyalásra december 15-én kerülhetett sor. Jelen voltak svájci és magyar részről egyházi és civil képviselők. A gyűlésvezető felhívta István atya figyelmét arra, hogy Gächter püspök, még mindig tartja az ajánlatát, amely szerint 80 vagy inkább 100 %-os alkalmazásban kívánják István atyát svájci egyházközségnél alkalmazni, és szabadidejében tarthat a magyaroknak is időnként szentmisét. Hálásan köszönjük István atyának, hogy mindezen nehézségek és küzdelmek ellenére nem enged a csábításnak és kitart mellettünk.

A másfél óras megbeszélés eredményeként arra a megállapodásra jutottunk, hogy annak megfelelően, mekkora igény van Basel, Bern, Zürich és környékén a

Pál István bázeli magyar lelkipásztor

lelkipásztorunkat szeretnénk fenntartani, azt csak saját erőből tehetjük.

A bázeli magyar misszió helyzete változatlanul bizonytalan. A misszió és az egyesület vezetősége továbbra is szeretne, töretlen hittel bízva az Isteni gondviselésben, küzdeni a végcél eléréséért. Az ehhez szükséges energiát leginkább abból meríthetjük, ha látjuk, hogy a magyar testvéreink a vasárnapi szentmiséken való részvétellel bizonyítják a misszió megmaradásához való igényüket.

2012 nyaráig az egyesületünk 102 rendes tagot és 57 adományozó tagot számlált.

Ezúton kérjük minden kedves keresztény honfitársunkat, hogy látogassák továbbra is ilyen szép számmal a vasárnapi szentmiséket, mint az elmúlt évben, és amennyiben lehetőségük engedi, továbbra is számítsunk anyagi támogatásukra.

Azok számára, akik szeretnének adománnyal hozzájárulni, hogy a bázeli magyar misszió Ungarnmissio St. Elisabeth Basel minél tovább lehetőséget nyújtson a magyar nyelvű katolikus szentmise megtartásához, itt közöljük a misszió postai kontószámát: 40-26833-7. □

*

Bázeli Katolikus Magyar Misszió
Sacre Coeur-templom
Feierabendstr. 68
4051 Basel

A bázeli magyarok kirándulása a Trianon palotához

magyar nyelvű misékre, a Zentralkommission és a püspökség, döntést hoz, hogy milyen felállásban és papi alkalmazásban maradhatnak fenn a magyar missziók. Ez azt jelenti, hogy ha missziókat és

„HITEMET, EGYHÁZAMAT ÉS NEMZETEMET AKARTAM SZOLGÁLNI”

(Folytatás a 3. oldalról)

A segélyakciók megszervezése és lebonyolítása, a hétvégi iskolák, az anyanyelvi szentmisék, az egyházközségi értesítők, a formálódó közösség belső önszerveződésének megannyi jele. Ezeket, tízezrek segítettek abban, hogy felismerjék, mily belső erőforrásaik vannak akkor, ha az evangéliumi tanítás szerint sziklára építik házukat. A kötet írója elismeréssel szól azokról a lelkes-elődökről, akik híveikkel karöltve megvívták a maguk harcát, kiépítették a Münchener Magyar Katolikus Missziót. Elismeréssel szól a német katolikus Egyház, jelesen a München–Feisingi Érsekség segítségéről.

Cserháti Ferenc könyve hosszú esztendőknél oknyomozó, feltáró munkájának köszönhetően tárja elénk e folyamat részleteit. Újólaj és ismételt meggyőződhetünk arról, hogy a közösségépítés lényege, hogy mögöttük áldozatos munkára vállalkozó személyiségek találhatók, kiknek munkáját a Szentlélek irányítja, az égi sugallat ad erőt az akadályok leküzdéséhez, a megoldások kiállításához, realizálásához. A százezres nagyságrendben nyugatra sodródott magyarság közt ott voltak azok a szerzetesek, világi lelkesek is, akik az egyháztörténelem sok százados tapasztalataiból erőt merítve, az apostolok példájára maguk is emberhalászká váltak. A Szentsek rendelkezései – a III. Vatikáni Misszió létrehozása, az Exsul familia

apostoli konstitúció megjelenése, a főlelkészségek megszervezése, Pápai Tanács, a Magyar Katolikus Misszió egyházi intézményhálózatának létrejötte – kínálta azt a keretet, amelyben a több tízezer lelket számláló müncheni és környéki magyarság magára talált, igazi lelki közösséggé formálódott. Az egyházközségi monográfia írója felkutatja, a fényre hozza mindazok nevét és törekvéseit, akik – egyháziak és világi hívek – ebben a folyamatban cselekvő részt vállaltak. Első lépéseik közé tartozott – Kótai Zoltán, Vincze Mihály és Rozsály Ferenc lelkes szervező munkájának köszönhetően –, hogy számba vegyék, összeírják a lelki gondozást igénylő magyar híveket, létrehozzák a szükséglet szenvedőket megsegítő Magyar Katolikus Caritas szervezetet. Határkönek számított a Patrona Hungariae Római Katolikus Egyházközség megszervezése, beintegrálódása a német egyházi szervezetbe 1952-ben, Hajdú István felhívására. Mindezzel egyidőben kívántak gondoskodni a gyermekek anyanyelvi oktatásának megszervezéséről, amely a hétvégi iskolákon túl az 1958-ban megnyílt Burg Kastl-i magyar gimnázium létrehozásában csúcsozott ki. Ily előzmények után következett az a mozzanat, amely alapvetően meghatározta a Münchenben és környékén letelepedett magyar hívek életét. „Joseph Ratzinger bíboros, érsek főpapi dekrétummal felállította és kánonjogi

alapokra helyezte a müncheni Magyar Katolikus Missziót, a főegyházmege »quasi plébániaként, önálló lelkipásztori egységet.” E különösen gyümölcsöző időszak Zágón József apostoli vizitátor, Ádám György németországi főlelkész, Füstös Antal és Eperjes Ernő plébános, valamint lelkes kisegítőik nevéhez fűződik. Az egyházközség önálló működésében határkönek számít az 1972-ben bekövetkezett fordulat, amikor a magyar egyházi közösség új néven – Magyar Katolikus Misszió – vált valóban önálló, saját jogú egyházzervezetté. Ez, valamint a misszió 1973-ban adományozott új otthonába való átköltözés lehetővé tette, felgyorsította a maga belső, a keretet étellel betöltő kisközségek létrehozását.

1984 őszén, Eperjes Ernő plébános levélben közli híveivel: „Koromra való tekintettel Wetter érsek úr felmentett plébánosi hivatalomtól és a 37 éves Cserháti Ferenc szatmári egyházmegyei papot, az untensendingi Szent Margit Plébánia káplánját nevezte ki plébánosnak.” A belső lelki élet gazdagodását segítette a misszió épületében a Patrona Hungariae et Bavariae házi kápolna létrehozása, sok későbbi hitbuzgalmi esemény színtere. A közösség keretében szervezett népmissziós napok, zárandoklatok, a cserkészélet fellendítése, a laikus kisközségek, táborozások számára gyaratodása, a vasárnapi szentmiséken részt vevők nö-

vekvő száma híven érzékeltette a lelki élet elmélyülését, a mind szorosabb kötődést hitükhöz, magyarságukhoz. A sokirányú cselekvés vezérgondolata, jelszava: „Alkossunk élő szeretetközösséget Krisztusban!” E célkitűzés megvalósítására törekvést példázza a kötetben az évről évre követhető eseménykrónika, amely híven példázza azt a gazdag hitbeli és közösségi szellemet, építő tevékenységet, amely a misszió falai között bontakozott ki. A közösségépítés másik pillére a katolikus sajtó – körlevelek, lapok, értesítők – volt: a Katolikus Élet, az Iránytű, a Szózat, a Pannonia Sacra s végül a misszió határain jóval túlmutató, a diaszpóra egészét tudósítani kívánó Életünk című havi kiadvány.

A kötet beszédes bizonyossága annak a törekvésnek, amelyet Cserháti Ferenc, az immár „a magyarok vándor püspöke”-nek kinevezett esztergomi segédpüspök összegez a könyv záró soraiban: „Szerettem dolgozni, népem körében élni, a közösség melegét érezni és arculatát alakítani: emberibbé, magyarabbá és krisztusibbá formálni”. E szép könyvvel is a címbe foglalt gondolatot teljesíti ki: hazáját, egyházát, nemzetét szolgálja. A kötet színes fotómelléklete a kiadvány dokumentumértékét növeli.

Máriás József

(Cserháti Ferenc: *Magyarok a bajor fővárosban – METEM, Budapest, 2016*)

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyar nyelvű szentmisék helye és ideje után. Megtalálható még az MKPK honlapján is: <http://www.katolikus.hu/miserend>

ANGLIA:

London: Ft. Csicsó János főlelkész, Hungarian R.C. Chaplaincy, 62 Little Ealing Lane, GB London, W5 4EA, Tel./Fax: 0044-20/8566-0271. E-mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com Misézó helyek: London, South Croydon, Bristol, Luton, Cambridge; www.magyar-katolikusok.co.uk. Bővebb információ a Facebookon, a Katolikus szentmisék Londonban cím alatt.

Észak-Anglia:

Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37. Misézó helyek: Ashby De La Zouch, Birmingham, Bolton, Derby, Leeds, Leicester, Liverpool, Nottingham, Preston, Rochdale, Sheffield, St. Helens, Wolverhampton. Manchesterben minden szombaton este 8-kor St. Augustin Roman Catholic Church (Az egyetem mellett).

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész és P. Szomszéd Tamás SJ, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, tel.: 0043-1/526 49 72; fax: 0043-1/526 49 72 25. Misézó helyek: Bécs, vasárnapként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7., Bécsújhegy, Domplatz 1 (Szent Katalin-kápolna), minden hónap utolsó vasárnapján 16.30-kor; E-mail: bnke@katolikus.at, <http://www.katolikus.at>; Baden, minden hónap második vasárnapján 16.30-kor, Leedorf Haupt Str. 74., 2500-Baden.

Pázmáneum: Ft. Varga János rektor, A-1090 Wien, Boltzmannngasse 14, tel.: 0043-1/3191403-18, e-mail: collegiumpazmaneum@gmail.com, előesti szentmise: szombatonként 17.00-kor. <http://www.pazmaneum.katolikus.hu>

Burgenland/Alsóőr: P. Keresztfalvi Péter OSB, Kath. Pfarramt, A-7501 Unterwart 226, tel.: 0043-3352/34108. E-mail: kerezsfalvi@freemail.hu Misézó helyek: Alsóőr, vasárnapként 10.00-kor, Felsőőr, vasárnapként 9.00-kor.

Eisenstadt/Kismarton: Ft. Pál László. Szentmise minden hó 3. vasárnapján 11.00-kor, Franziskaner Kirche, Haydngasse 31, A-7000 Eisenstadt.

Graz: Msgr. Molnár Ottó, tel.: 0043-316/68 21 2421, otto.molnar@laposte.net; és Ft. Holló István, tel.: 0043-676/8742 6711, e-mail: istvan.hollo@graz-seckau.at; szentmise minden vasárnap 17.00 órakor, Kalvarienberg-Kirche, Kalvarienbergstr. 155., A-8020 Graz.

Innsbruck: Ft. Dr. Nagy-György Attila, e-mail: mackopapbacs@yahoo.com Szentmise minden hónap 2. vasárnapján a Magyar Házban, Richard Wagner Str. 3. A-6020 Innsbruck. Érdeklődni: Wachsmuth Tünde, sopronyi_tunde87@yahoo.com

Linz: Ft. Szabó Ernő, Ungarnseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Herrenstr. 2. A-4600 Wels, tel.: 0043-732/341175, e-mail: ernest.szabo@diocese-linz.at; Misézó helyek: Linz: minden hónap 1., 3. és 5. vasárnapján; Wels: 2. és 4. vasárnap.

Klagenfurt: Ft. Hajtás István, A-9854 Malta 74, tel.: 0043-4733/232 v. 0043-6768 7727 444, e-mail: hajti80@freemail.hu; Szentmise minden hónap utolsó vasárnapján 14.00-kor a Kapuziner Kirchében, Waaggasse 15, A-9020 Klagenfurt.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombaton 17.00-kor az Orsolyita-templomban, Aigner Str. 135. A-5061 Salzburg. Érdeklődni: Bohuny István, tel.: 0043-699/81721232.

BELGIUM

Brüsszel: P. Havas István Sch.P., Mission Catholique Hongroise, Magyar Ház, szentmise minden vasárnap 10.30 és 18.00 órakor. Rue de l'Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles. Tel.: 0032-2/64 96 188, mobil: 0032-487/614 063, e-mail: havas@piar.hu. Honlap: www.magyarhaz.be. Misézó helyek: Leuven, Hága/NL, Luxembourg.

Liège/Luxembourg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumonier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liège, tel.: 0032-4/22 33 910; fax: 0032-4 /22116 09. Misézó helyek: Liège, Verviers, Eupen, Huy, Genk, Eiden, Charleroi, Luxembourg város.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Ft. Cibian Miklós főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor, augusztust kivéve. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 Paris, tel.: 0033-1/42 086170, fax: 0033-1/42 067155, e-mail: missioncatholique@orange.fr; www.magyarmisszio.info

Dél-Franciaország: Ft. Cibian Miklós főlelkész, mise minden 1. szombaton 16 órakor: Orsolyiták kápolnája, 15, rue Soeur Bouvier 69005 Lyon, tel.: 0033-1/42 086170, fax: 0033-1/42 067155, e-mail: missioncatholique@orange.fr; www.magyarmisszio.info

További szentmisék Franciaországban:

Grenoble: kéthavonta a hó harmadik szombatján 16-kor (12, av. Paul Vaillant Couturier, 38130 Echirolles – Don Bosco-templom) (szeptembertől számítva)

Nancy: kéthavonta a hó negyedik szombatján 16-kor (2, rue Sainte-Odile, 54600 Villers-les-Nancy – Szent Teréz-templom oratóriumában) (októbertől számítva)

Nizza: január, május és szeptember hó utolsó szombatján 14.30-kor (25, Bd. Comte de Falicon, 06100 Nice, Szent János evangélista templom)

LENGYELORSZÁG

Varsó: minden hónap második vasárnapján 15.00-kor, Az Úr Mennybemenetele-templom (Kościół Wniebowstąpienia Pańskiego), Ursynów, al. Komisji Edukacji Narodowej 101. Metróval a Stoklosy állomásig kell jönni, majd Varsó központja felé sétálni kb. 350 m-t.

NÉMETORSZÁG

Augsburgi Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Kempten, Neuburg a. D. Érdeklődni: Ft. Varga Péter, Ungarische Kath. Mission, Zirbelstr. 23, D-86154 Augsburg, tel.: 0049-821/21 93 93 30 vagy 0049-821/21 93 93 24, E-mail: augsburgi-misszio@web.de; www.augsburgimisszio.de

Bamberg-Eichstätt-Regensburgi Egyházmegye: Magyar Katolikus Misszió kápolnája, Nürnberg, Harmoniestraße 28A. Szentmise minden vasárnap délelőtt 11 óra, a hónap utolsó vasárnapján 16 óra. A hónap utolsó vasárnapján a szentmise után agapé a helyszínen a hívek adományából. A szentmiséket celebrálja: Neu Antal.

Esseni Egyházmegye:

Miséző helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen. Kölnben: tel./fax: 0049-221/33 778 517.

Freiburgi érsekség:

Ft. Lovász Reinholdt plankstadti kooperátor, cím: Schwetzingen-Str. 32, D-68723 Plankstadt, havonta magyar szentmisét tart Mannheimben.

Berlini és Hamburgi Főegyházmegye, Hildesheimi és Osnabrücki Egyházmegye:

Miséző helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd.: Hamburgban: Ft. Rasztovác Pál, Ungarische Katholische Mission, Bürgerweide 35, D-20535 Hamburg, tel.: 0049-40/25 077 83.

Kölni Főegyházmegye és Aachen:

Miséző helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen. Érdeklődni: Ft. Lukács József, Kath. Ungarnseelsorge Köln, Am Rinkenpfuhl 10, D-50676 Köln. E-mail: ungarnzentrum@netcologne.de; tel./fax: 0049-221/33 778 517; <http://www.ungarnzentrum.de>

Limburg-Fulda-Mainzi Egyházmegye frankfurti székhellyel:

Miséző helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Tel.: 0049-69/24 79 50 21, 069/24795022, fax: 0049-69/97 78 26 84; www.magyar-katolikusok-frankfurt.de, pal.takacs@magyar-katolikusok-frankfurt.de

München-Freisingi Főegyházmegye:

Miséző helyek: München, Rosenheim, Erding, Ladshut. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Egyházközség – Ungarische Katholische Gemeinde, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: 0049-89/982637, fax: 0049-89/985419. E-mail: info@ungarische-mission.de; www.ungarische-mission.de Nyugdíjas kisegítő: Ft. Buchmüller István ny. plébános.

Münster-Paderborn-Osnabrücki Egyházmegye:

Miséző helyek: Bielefeld, Hagen, Marl, Menden, Münster, Neukirchen-Vluyn, Osnabrück. Érdeklődni: Ft. Simon Péter, Münster Magyar Katolikus Misszió, Middelfeld 24, D-48157 Münster, tel.: 0049-251/9 32 57 288, e-mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de, honlap: migrans.hu

Passauai Egyházmegye:

Érdeklődni: Ft. Kovács János, 84375 Kirchdorf am Inn, tel.: 0049-85/71 23 32. Magyar Missio Passau (Ungarische Mission Passau e.v.), Breslauer Str. 2., 94036 Passau. Tel.: (0151) 5181 7785 (Andreas G. Lehr világi elnök). Honlap: www.magyar.missio.passau.de, e-mail: info@magyar-missio-passau.de

Rottenburg-Stuttgarteri Egyházmegye:

Érdeklődni: Ft. Dr. Tempfli Imre, Ungarische Katholische Gemeinde, Albert-Schäffle Str. 30, D-70186 Stuttgart, tel.: 0049-711/236 91 90, fax: 0049-711/236 73 93, e-mail: mission@stuttgarti-katolikusok.de, és Ft. Merlász Tibor, Walfischgasse 17, D-89073 Ulm, tel.: 0049-713/39 96 63 06, mobil: 0049-151/15 92 52 03, e-mail: mtibor1960@gmail.com Misézó helyek: Stuttgart, Ulm, Balingen-Fromern, Biberach, Böblingen, Friedrichshafen, Eisingen, Heidenheim, Heilbronn-Horkheim, Ludwigsburg, Munderkingen, Reutlingen, Schwäbisch-Gmünd, Weingarten.

Würzburgi Egyházmegye:

Miséző hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Domerschulstr. 2, D-97070 Würzburg. Tel.: 0049-931/38 66 2530, fax: 38 662 599.

NORVÉGIA

Információ a magyar nyelvű lelkipásztori szolgálatról: www.nufo.no/makao

OLASZORSZÁG

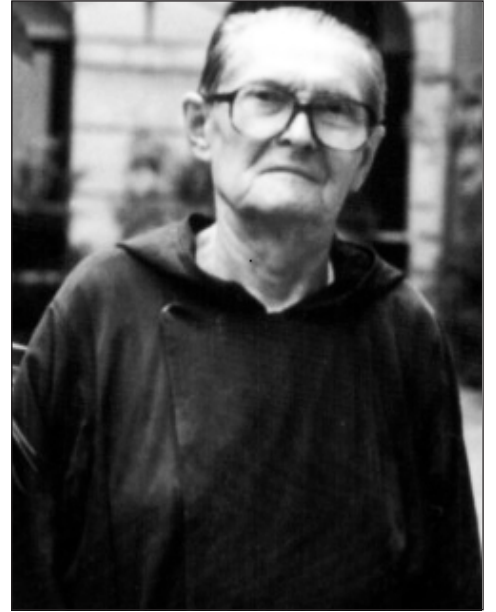
Róma: Mons. Dr. Németh László főlelkész, a római Szent István Ház igazgatója, Casa di Santo Stefano, Via del Casaleto, 481, I-00151 Roma, tel.: 0039/06 6574 2834, mobil: 0039/348 79 52 165, e-mail: italiamissiohu@gmail.com. Misézó helyek: Róma – minden hó utolsó vasárnapján 10.30-kor, Chiesa Santi Giovanni Evangelista e Petronio Dei Bolognesi (Via del Mascherone 61 – 00186 Roma, kivéve július, augusztus) és a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyasszonya-kápolnájában minden kedden 8.00-kor. Milánó – minden hó első vasárnapján 16.00-kor, Szalézi oratórium (Via Copernico 9, kivéve jan., júl., aug., szept.).

ANGELUS ATYÁRA EMLÉKEZTEK

Rómában, a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyasszonya tiszteletére szentelt kápolnájában szeptember 6-án, a kedd reggeli magyar szentmisén megemlékeztek arról, hogy tizenöt éve hunyt el Kovách Tibor Angelus kapucinus atya – tájékoztatót Németh László olaszországi magyar főlelkész.

Erre az alkalomra készült el rövid életrajza, lelkipásztori értesítői, irathagyatéka és fényképei felhasználásával. Utódja, Németh László főlelkész azzal a céllal írta meg a füzetet, hogy ezzel fejezze ki az Olaszországban élő magyarok háláját azért az áldozatos lelkipásztori szolgálatért, amelyet Angelus atya 1973 és 1999 között végzett az Olaszországban élő magyarok körében. A kiadvány az őszi magyar szentmiséken jut majd el az olaszországi magyar közösségekhez. A szeptember 6-i megemlékező szentmisén a zárandokokon és a római magyar közösség tagjain kívül jelen volt Habsburg-Lotharingiai Eduárd, hazánk szentszéki nagykövete és a máltai lovagrend tizenöt fős magyar csoportja, akik korábban részt vettek Teréz anya szenttéavatási ünnepségén is.

Kovách Tibor Angelus Pesterzsébeten született 1911. október 9-én. 1928-ban lépett be a kapucinus rendbe. 1935-ben szentelték pappá. 1947-ben Rómába küldték teológiai tanulmányok végzésére, ahonnan a magyarországi helyzet miatt nem tudott hazatérni. Rendje 1951-ben tanulmányai folytatására Kanadába küldte, ahol Ottawában kezdett foglalkozni magyar menekültekkel. 1964-ől Párizsban volt a magyar lelkészség káplánja, majd 1966-tól Kelet-Franciaország magyar lelkészeként szolgált. 1973 őszén érkezett Rómába, ahol először az

Tizenöt éve hunyt el Angelus atya

olasz főváros, majd egész Olaszország magyar közösségének lelkésze lett. Lelekipásztori értesítője Üzenet címmel jelent meg. Számos városban szervezett magyar közösséget és tartott magyar szentmiséket. Vespa motorjával igyekezett eljutni a legkisebb faluba is, ahol magyarok éltek. 1997-től rendjének római idősotthonában élt, és ott is halt meg 2001. szeptember 5-én. 2012-től Rómában, a veranói temető közös magyar sírjában nyugszik. □

MÁRTON ÁRON EMLÉKE DOBERDÓBAN

Az első világháborúban a doberdói fennsík védelmének legkritikusabb pontjain leginkább magyar katonák, nagyapánk és dédapánk ontották vérüket, miközben a legnehezebb körülmények között, hősiiesen védték a sziklás karsztfelszínbe

oly nehezen kialakított harcállásokat. A 19. életévét épp csak betöltött Márton Áron itt kezdte meg harctéri szolgálatát. Július 28. és augusztus 2. között a Gyulafehérvári Főegyházmegye zárandokai ke-resték fel az egykori harctér emlékeit. □

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések betűnként: 0,10 EUR	
„Jelige” – postaköltség	5,00 EUR
Üzleti, nyereséges hirdetés betűnként	0,20 EUR
Nagybetűs sorok betűnként	0,40 EUR
Egyszerű, 1 „pontos” keret	10,00 EUR
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Külön kívánságokat esetenként árazunk.	

Egymás utáni háromszori hirdetésnél 10 %, hatszori hirdetésnél 20 %, illetve egész évi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

Magyar szentmisék helye: Bologna, Catania, Loreto, Padova, Palermo, Parma, Torino.

Firenze: Mons. Dr. Kovács Gergely, Pontificio Consiglio della Cultura, V-00120 Città del Vaticano, e-mail: gkovacs@tin.it

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, tel.: 0041-44/36 23 303, e-mail: f.vizauer@gmx.ch; Misézó helyek: Zürich, Winterthur, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld.

Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján 10.30-kor. Tel.: 00 41-22/7910458.

Lausanne: Szentmise minden hó 1. és 3. szombat 18.00-kor. Chapelle Servan, ch. Eugène-Grasset 12, Lausanne.

Bern: Ft. Pál István, Röm. Kath. Ungarnmission, Pf. 102, CH-3073 Gümligen. E-mail: info@katolikus.ch; www.ungarnmission.ch

Basel: Ft. Pál István, Röm. Kath. Ungarnmission, Binninger Str. 45, CH-4123 Allschwil; tel.: 0041/765185440. Szentmise: minden vasárnap 8.50-kor. www.ungarnmission.ch; a Sacré Couer-templomban, Feierabendstr. 68.

St. Gallen: a hónap második vasárnapján 17.00 órakor magyar szentmise a Schützengel-kápolnában (a dóm mellett). Lelkész: Szűcsi László, Kirchstr. 13, CH-9036 Grub. Tel.: 071 891 56 01.

***

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia külföldi magyar lelkipásztori szolgálatért felelős püspökének irodája: MKPK, Külföldi Magyar Lelekipásztori Szolgálat, Dr. Cserháti Ferenc püspök, H-1053 Budapest, Papnövelde utca 5-7., tel./fax: 0036-1/266-4515, e-mail: cserhati@katolikus.hu □

ÉLETÜNK

Budapesti szerkesztőség és kiadóhivatal:
KERESZTÉNY ÉLET SZERKESZTŐSÉGE
H-1075 Budapest, Károly krt. 1.
Telefon: (0036) 1/328 01 96, (0036) 1/328 01 97
Fax: (0036) 1/328 01 98
E-mail: eletunk@kereszteneylet.hu
www.kereszteneylet.hu

Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc
Felelős kiadó: Merka János
Felelős szerkesztő: Czoborczy Bence
A szerkesztőbizottság tagjai:
Ramsay Győző, Vincze András

Redakciónk and Herausgeber:

UNGARISCHE KATHOLISCHE GEMEINDE
Oberföhringer Str. 40, D-81925 München
Verantwortlicher Herausgeber: Merka János
Telefon: (0049) 89/98 26 37
Telefax: (0049) 89/98 54 19

E-mail: eluetenk@ungarische-mission.de

Abonnement für ein Jahr: 20 EUR
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost USD 60

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni!
Tengerentúlról, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.
1 példány ára: 2 EUR
Előfizetési ár egy évre: 20 EUR
Tengerentúlról USS 60
BANKSZÁMLÁNK:
Szent Maximilian Kiadó
OTP Banka Slovensko, Komárno
IBAN SK81 5200 0000 0000 0886 7696
BIC/SWIFT: OTPVSKBX
Erscheint 11 mal im Jahr.
Satz: ÉLETÜNK
Druck:
Micropress Kft.
H-3516 Miskolc, Ács u. 12.

Beilagehinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.

HÍREK – ESEMÉNYEK

Márton Áron új sírhelye

Hívők sokasága kereste fel az elmúlt harminchat évben a gyulafehérvári püspöki székesegyház altemplomát, hogy az ott nyugvó boldog emlékeztű Márton Áron püspök közbenjárását kérjék, és koszorúkat, kokárdákat helyezzenek el kriptája előtt. A zárandók a szűk lejáraton és folyosón csak nehézkesen tudták megközelíteni a magyarok püspökének nyughelyét. Ezen a helyzeten próbálnak változtatni azzal, hogy a hamvakat tartalmazó kopsorsót egy réz, majd azt egy, a székesegyház keresztelőkápolnájában elhelyezett kőkopsorsóba, szarkofágba helyezik. Márton Áron kőszarkofágját szeptember 29-én, halálának 36. évfordulóján leplezik le.

Gerencsér Etelka elismerése

A Müncheni Magyar Katolikus Egyházközség tagjának, Gerencsér Etelka asszonynak a miniszterelnök felterjesztésére Áder János köztársasági elnök augusztus 20-án a Magyar Érdemrend lovagkeresztjét adományozta. Az indoklás szövege szerint a nemzet érdekeit szolgáló szervezetben, a müncheni Széchenyi Körben végzett kulturális és karitatív akciókban végzett évtizedes tevékenységéért kapta meg ezt a magas kitüntetést.

Kolostorfeltárás magyar-román együttműködéssel

Ígéretes eredményekkel zárult a romániai Egeresen a II. András magyar király temetkezési helyéül szolgáló ciszterci kolostor feltárását célzó kutatás első szakasza, amelyet a Pázmány Péter Katolikus Egyetem és a temesvári Bánáti Nemzeti Múzeum szakemberei közösen végeznek. Mindezt a régészek az ásás helyszínén tartott augusztus 4-i sajtóértekezletükön közölték. A III. Béla király által 1179-ben alapított egeresi apátság csaknem négy évszázadon keresztül a ciszterciak legfontosabb magyarországi rendháza volt. A kolostor feltárása és az ott 1235-ben eltemetett II. András király sírjának megtalálása azért is fontos, mert a magyar középkori királysírok többsége megsemmisült. Rendkívül értékes, gazdag régészeti lelőhelyről van szó, ahol a vártnál sokkal jobb állapotban maradtak meg a romok is. A régészek azt tervezik, hogy a II. András vezette 1217–1218-as magyar kereszties hadjárat 800. évfordulója alkalmából nemzetközi konferencián ismertetik az ásások eredményeit, a kereszties lovagkirály korát.

Ezer pap képzését támogatják

„Az emléken, a szép szavakon túl a Szükséget Szenvedő Egyház katolikus jótékonyági szervezet elhatározta,

hogy P. Jacques Hamel emlékének adózva, akit július 26-án barbár módon meggyilkoltak Franciaországban, konkrét lépést tesz: ezer pap képzését támogatja világszerte. „P. Jacques brutális meggyilkolása után hosszan elgondolkodtunk, hogy miként válaszoljunk erre a rémtettre, és hogyan rójuk le kegyeletünket a pap előtt. (...) Arra jutottunk, hogy a legjobb megoldás, ha egy projektet szentelünk neki, vagyis ezer új pap képzését támogatjuk, akik P. Hamelhez hasonlóan számunkra a „hit katonái” – nyilatkozta Alessandro Monteduro, a Szükséget Szenvedő Egyház katolikus jótékonyági szervezet olasz irodájának igazgatója. A Szükséget Szenvedő Egyház katolikus jótékonyági szervezet pápai jogú alapítvány, amelyet 1947-ben P. Werenfried van Straaten hozott létre.

Új segédpüspök Kassán

A kassai Árpád-házi Szent Erzsébet-székesegyházban Bernard Bober kassai érsek-metropolita szeptember 1-

jén püspökké szentelte Marek Forgáč kinevezett segédpüspököt, címzetes seleuciai püspököt, akit Ferenc pápa június 11-én nevezett ki erre a szolgálatra. A 42 éves atya a kassai teológia dékánhelyettese.

Rezoňja Franc lovagkereszt-kitüntetése

A Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség meghívására, Trócsányi László igazságügyi miniszter a szlovéniai Lendván, augusztus 19-én a helyi magyarokkal ünnepelte Szent István, államalapító királyunk ünnepét. A lendvai Alexandriai Szent Katalin tiszteletére szentelt templom melletti parkban emlékeztek első szent királyunkra a környék magyarságával együtt. Az eseményre távolabbi településekről is érkeztek vendégek, sokan népviseletbe öltözve hallgatták végig az ünnepi beszédeket. Hazánk igazságügyi minisztere – Áder János köztársasági elnök nevében – a Magyar Érdemrend lovagkeresztje kitüntetését adta át Rezoňja Franc vikáriusnak a muravidéki két-nyelvű területen végzett, több évtizedes szolgálata elismeréseként. □

SZENT ISTVÁN KIRÁLYT ÜNNEPELTÉK CLEVELANDBEN

Szent István király tisztelete elevenen él a tengerentúli magyarság szívében. **Augusztus 21-én, vasárnap szép számban gyűltek össze a clevelandi magyarok az ország- és egyházalapító szent tiszteletére bemutatott ünnepi szentmisén a Szent Imre-templomban – tájékoztatott Mezei András.**

Az ünnepi szentmisén részt vett a clevelandi cserkészek Regös hagyományörző csoportja is, akik kalocsai népviseletükkel még ünnepélyesebbé tették a Szent István tiszteletére rendezett napot.

Mezősi Lajos, tasnádi születésű pékmester egy óriási kenyérral ajándékozta meg a közösséget. Mindez szimbolikus üzenettel is bír: ahogyan Jézus megajándékoz bennünket az élet kenyerével, ezt az ajándékozó gesztust nekünk is tovább kell adnunk. A díszteremben tartott együttesen mindenkinek jutott egy kis darab kenyér, sőt más finomságok is.

„Szokás a külföldi magyaroknál, hogy szentmise után szerény agapék tartanak, amelyek célja nem az eszem-izsom, hanem a közösség összetartása és megmaradása. A clevelandi templomban jól működik a közösség összefogása, mivel sok önkéntes vállal fáradhatatlanul munkát azért, hogy az egybegyűltek megélessék magyarságukat.

Mezei András, a Szent Imre-templom kormányzója ünnepi beszédében arra fi-

A clevelandi hívek őrzik magyarságukat

gyelmezte a clevelandi magyarokat, ragaszkodjanak hitükhöz.

„Nem lehetünk lanyha keresztények” – fogalmazott, és arra kérte az ünneplőket, ragaszkodjanak magyarságukhoz is és legyenek büszkék arra, hogy magyarok, függetlenül attól, hogy hol élnek a világon.

A Regös csoport tagjai körmenetben vitték az oltár elé a Szent Korona másolatát, amelyet a templomban őriznek.

A nap keretében keresztelőre is sor került.

(Clevelandi Szent Imre-templom)

ERŐSÖDIK A NÉMET EGYHÁZ

A Sir olasz katolikus hírügynökség írása ismerteti a német katolikus egyház legfrissebb statisztikai adatait, melyet nemrégiben tettek közzé az elmúlt esztendő összegzésekként.

Növekszik a szentségek vétele és csökken az egyházból kilépők száma. Az úgynevezett „abiture” kilépők száma viszont – akik döntő mértékben a pedofil botrányok következtében hivatalosan bejelentették az egyházból való távozásukat – most évek óta első alkalommal mutat csökkenő tendenciát: a 2014-es 217.716 kilépővel szemben tavaly 181.925-en hagyták el az egyházat. Ennek ellenére a 23 millió hétszáz ezer lelket számláló katolikus egyház a legnagyobb felekezethez számított Németországban, a teljes lakosság 29 %-a. Növekszik azoknak a száma is, akik a korábbi abiture kilépésük után mégis visszatérnek az egyházba.

A plébánia-összevonások miatt csökkent azok száma, jelenleg 10.817 plébánia alkotja a német katolikus egyházat és sajnálatos módon csökkent a papok létszáma is. Gyarapodott viszont az állandó diakónusok száma és jelenleg 3.304 ál-

Reinhard Marx bíboros

landó diakónus segíti a papok munkáját. Öröndetes módon növekedett a keresztelések száma mintegy 3000-rel: a múlt évben összesen 167.226-an keresztelkedtek meg. Hasonlóképpen nőtt a szentségi házasságok száma 44.158-ról 44.298-ra. A német állami statisztikai hivatal adatai szerint a Szövetségi Köztársaságban az elmúlt évben csökkent a válások száma.

Reinhard Marx bíboros, a német katolikus püspöki konferencia elnöke elégedettséggel nyugtázta az adatokat, mondván, hogy a javuló tendencia a német hívek erős aktivitását mutatja az egyház szentségei iránt, de ugyanakkor hangsúlyozta, hogy továbbra is ki kell tartani a lelkipásztori elkötelezettségben, hiszen a német egyház jelentős erő, melynek üzenetét meghallgatják és elfogadják. Szükség van mindenekelőtt meggyőző tanúságtételre – hangsúlyozta Marx bíboros.

(Vatikáni Rádió)

Jakab Antal püspök szentbeszédei I–II.

I. kötet
Alkalmi beszédek
(464 oldal, keménytáblás)

II. kötet
Bérnálási beszédek
(312 oldal, keménytáblás)

A kétkötetes gyűjteményben a szerkesztők Jakab Antal püspöknek a gyulafehérvári érseki levéltárban rendelkezésre álló hagyatékát igyekeztek a teljesség igényével feldolgozni. Céljuk elsősorban Jakab püspök segédpüspöki és megyéspüspöki idejének ilyen irányú dokumentálása volt, illetve hogy e két évtizedben (1972–1992) elhangzott és az irathagyatékban megtalálható prédikációit mindenki számára hozzáférhetővé tegyék. Akik hallották őt beszélni vagy olvasták írásait, szembesülhetnek a sajátos Jakab Antal-stílussal; a szerkesztők ezt igyekeztek hűen visszaadni, a szövegek eredetiségét megőrizve. A gyűjteményhez Jakubinyi György gyulafehérvári érsek, Jakab Antal püspök mai utódja írt előszót.

A két kötet ára együtt: 25 EUR

A könyvek megrendelhetők az alábbi elérhetőségen:

Szent Maximilian Kiadó, H-1075 Budapest, Károly körút 1.
Tel.: +36-1/328-0196, e-mail: eletunk@keresztneyelet.hu